

Det skiftande förtroendet

En kvantitativ studie om studenters mellanmännsliga och politiska
förtroende

Madelene Eriksson & Sanna Nilsson

Kandidatuppsats (SOPB 63)

VT 2024

Antal ord: 12 073

Handledare: Malin Nilsson

Abstract

Authors: Madelene Eriksson & Sanna Nilsson

Title: The shifting trust - A quantitative study of students' interpersonal and political trust

Supervisor: Malin Nilsson

Assessor: Carina Tigervall

This paper presents a study about whether university student's political and interpersonal trust is affected by gender and educational field. A primary question was also to study whether there was a difference in students' trust in how social problems are managed and prevented by Sweden's elected politicians. In this study the theory about social capital is applied where political trust constitutes the core of interpersonal trust as well as how social capital is created and affected. We have chosen a quantitative method which gave us a deductive approach through a survey study. The population in this study consists of students from two different faculties at Lunds University that were chosen because of their differences when it comes to their educational field. Thus was the Faculty of Social Sciences and Lunds University's Faculty of Engineering (LTH) chosen as representatives of this study. The results show some differences between the faculties, unfortunately this difference was not as big as we hoped as it showed no statistical significance. There is high interpersonal trust among the students, however the political trust is rather low in both faculties. The answer to why the political trust is low can be explained by other factors that are partly included in the Rothstein theory. Our results also showed bigger differences in trust between the genders rather than educational field, therefore gender may be a bigger factor in affecting the students' trust.

Keywords: social capital, political trust, interpersonal trust, students, education, social work, social problems

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
1.1 Forskningsproblem.....	3
1.2. Syfte & frågeställningar.....	4
2. Tidigare forskning.....	5
2.1. Förtroende och utbildning.....	5
2.2. Förtroende och institutioner.....	6
2.3. Förtroende och politiker.....	8
3. Teori.....	9
3.1. Socialt kapital och förtroendets grunder.....	9
3.2. Institutioner och välfärdens organisering.....	10
3.3. Socialt kapital i olika samhällsgrupper.....	11
3.4. Hypoteser.....	13
4. Metod.....	13
4.1. Urval.....	13
4.2. Studiens genomförande.....	15
4.2.1. Validitet och reliabilitet.....	17
4.3. Materialinsamling.....	18
4.4. Analys och resultat.....	20
4.5. Etiska överväganden.....	24
4.5.1. Forskningsetik.....	24
4.5.2. Sunet Survey.....	24
5. Resultat.....	25
5.1. Mellanmänniskt förtroende.....	25
5.2. Politiskt förtroende.....	27
5.3. Politiskt förtroende utifrån hanteringen av sociala problem.....	29
5.3.1. Fakultet.....	29
5.3.2. Kön.....	30
6. Diskussion.....	32
6.1. Politiskt och mellanmänniskt förtroende.....	33
6.2. Könstillhörighet och förtroende.....	35
6.3. Utbildningens påverkan på förtroende.....	37
7. Slutsats.....	38
8. Referenslista.....	40
9. Bilagor.....	42
9.1. Enkätfrågor.....	42
9.2. Enkätfrågor inhämtade från SOM-institutet.....	43
9.3. Jamovi: diagram, tabeller & analyser.....	45

1. Inledning

1.1 Forskningsproblem

I rapporten *Svenska förtroendetrender 1986-2022* redogör SOM-institutet för svenska medborgares förtroendenivåer för olika samhällsinstitutioner och organisationer (SOM-institutet, 2023). Vid undersökningens genomförande år 2022 uppgav 42% av respondenterna ett mycket eller ganska stort förtroende för Sveriges riksdag medan 21% uppgav ganska litet eller mycket litet förtroende (SOM-institutet, 2023:4). 37% uppgav varken stort eller litet förtroende. Liknande resultat fanns gällande förtroendenivån för regeringen då 46% uppgav ett mycket eller ganska stort förtroende medan 21% uppgav ganska litet eller mycket litet förtroende. 33% av respondenterna uppgav varken stort eller litet förtroende för Sveriges regering (ibid.). Överlag karaktäriseras Sverige av hög tillit och klassas jämförelsevis på ett internationellt plan som ett land med högt förtroende (Rothstein, 2014:87). Förtroende inom demokratiska välfärdsstater är en grundläggande byggsten för att skapa ett sammansvetsat samhälle (Näsman et al., 2020). Om förtroendet inte finns kan det resultera i politisk misstroende bland medborgarna vilket försvårar demokratins funktion (ibid.). Därmed vill vi undersöka och bidra med kunskap om vad det är som förklarar vilken nivå av förtroende individer innehar för politiker samt för andra människor i allmänhet.

Socialt kapital handlar om tillit och om vilka förtroendenivåer som råder inom ett lands gränser. Detta kan dels handla om ett institutionellt förtroende som råder mellan medborgarna och staten, eller ett mellanmänniskt förtroende som finns bland medborgarna sinsemellan (Rothstein, 2003). Utifrån teoretiska aspekter finns ett samband mellan hög tillit och utbildningsnivå (Rothstein, 2003:157). Detta samband utgörs av att de med hög utbildning har högre social tillit än de som har lägre utbildning (ibid.). Tidigare forskning visar att det finns belägg för att studenters utbildningsområde kan ha en påverkan på deras politiska förtroende (Esaiasson & Persson, 2014). Underlaget till vår studie har visat spridda resultat i sambandet kring vad som i grunden påverkar medborgares politiska förtroende. Av denna anledning väcktes ett intresse av att se hur förtroendet kan skilja sig på grund av utbildningsområde. Därför vill vi bidra till forskningsläget genom att belysa hur utbildning på universitetsnivå eventuellt kan påverka individers förtroende för den politiska hanteringen av sociala problem.

Statskontoret (2015:13) beskriver att forskningsstudier visar att det sociala kapitalet är betydande för välbefinnandets utveckling. Det får samhället att hålla ihop både för medborgare gentemot medborgare men även mellan samhällsinstitutioner och medborgare (ibid.). Om det däremot finns lågt förtroende kan det innebära en risk att medborgare inte följer myndigheternas beslut. Detta försvårar arbetet för myndigheter att samarbeta med andra organisationer. Om man jobbar med att öka förtroendet hos myndigheter kan detta leda till att myndigheter lyssnar till allmänheten, därmed har de ett tydligare fokus på att möta den enskildes behov vilket främjar utvecklingen hos myndigheterna (Statskontoret, 2015:7). Av dessa anledningar är förtroendet för de verksamheter samt politiker som hanterar sociala problem i samhället en grundläggande aspekt för att det sociala skyddsnätet ska fungera från start.

1.2. Syfte & frågeställningar

Syftet med denna studie är att undersöka studenters förtroende för Sveriges folkvalda politiker, förtroendet för politikernas hantering av sociala problem samt om studenternas nivå av mellanmänsklig tillit har en påverkan på de politiska förtroendeformerna. Studien ämnar att undersöka om förtroendet påverkas utifrån könstillhörighet och utbildningsområde samt bidra med kunskap om vad som kan förklara hur förtroendet skildras.

- Hur ser studenters mellanmänniska förtroende ut och hur påverkas det av kön och utbildningsområde?
- Hur ser studenters förtroende för politiker ut och hur påverkas det av kön och utbildningsområde?
- Hur ser studenters förtroende ut kring den politiska hanteringen av sociala problem och hur påverkas detta av kön och utbildningsområde?

2. Tidigare forskning

2.1. Förtroende och utbildning

Utifrån forskningsfältet diskuteras och undersöks utbildning och förtroende samt vilka komponenter som kan tänkas påverka. Fältet visar att olika utbildningar kan komma att påverka förtroendet.

I den vetenskapliga artikeln *Does Studying Political Science Affect Civic Attitudes?: A Panel Comparison of Students of Politics, Law, and Mass Communication* (2014) av Esaiasson och Persson presenteras deras studie om svenska universitetsstudenters påverkan av sitt utbildningsområde. Esaiasson och Persson (2014:375) hänvisar till tidigare forskning om att högutbildade individer är mer sannolika att ha högre tillit till andra, vara aktiva politiskt samt ha mer kunskap i samhällsfrågor. Med detta menar de att all högre utbildning har denna effekt, men att detta framförallt kan stämma inom universitetsutbildningar inom politik vilket är anledningen till att de väljer att jämföra urvalsgrupperna som utgörs av studenter inom politik, juridik samt media- & kommunikation (Esaiasson & Persson, 2014:379). Forskarna hänvisar till amerikanska studier som visar att studenter inom samhällsorienterade utbildningar är mer politiskt aktiva än de som studerat teknik eller naturvetenskapligt orienterade utbildningar (Esaiasson & Persson, 2014:376-377). Detta leder dem till att studera ifall studenter inom politik på universitetsnivå påverkas av sin utbildning i sitt förhållningssätt till sitt medborgarskap (Esaiasson & Persson, 2014:375). Resultatet av Esaiassons och Perssons studie visar att de studenter som studerar politik påverkas positivt när det gäller politisk och social tillit samt i deras benägenhet att delta i politiska val (Esaiasson & Persson, 2014:383). Forskarna föreslår att sambandet utgörs av att förståelsen för politik samt samhällets uppbyggnad förbättras genom politisk utbildning på universitetsnivå vilket främjar den politiska tilliten (ibid.). Näsman et al (2020:370) undersöker äldres förtroende för samhälleliga institutioner och kommer fram till liknande, individens utbildningsnivå har en påverkan på förtroendet. Ju högre utbildningsnivå desto mer ökade sannolikheten för att ha ett större politiskt förtroende (ibid.).

Vasiliu (2020:139) drar en annan slutsats i studien *Trust in Institutions and Political Engagement Among Students: a Quantitative Research* som undersöker studenters förtroende för offentliga institutioner och deras politiska samt medborgerliga beteende i Rumänien. I

studien undersöks studenter från samhällsvetenskapligt orienterade utbildningar (Vasiliu, 2020:139). Resultatet visar att studenter från dessa utbildningar har lägre förtroende för offentliga institutioner (Vasiliu, 2020:149-150). De komponenter som påverkar det låga förtroendet är kopplat till att studenterna inte tycker att politiker har ett intresse för att lösa de frågor som medborgarna efterfrågar (ibid.). Studenterna tycker att politikerna har snarare ett intresse för att vinna val. Studenterna i studien tycker också att institutioner inte agerar med medborgarnas välbefinnande i fokus vilket har påverkat deras förtroende. Vidare kan Vasilius (2020) studie förstås djupare genom Rothsteins och Eeks (2009) jämförande studie i artikeln *Political Corruption and Social Trust - An Experimental Approach* mellan Sveriges och Rumäniens sociala tillit kopplat till korruption. Att Rumänien och Sverige valdes ut som urvalsram för Rothsteins och Eeks studie baserades på att forskarna ville jämföra och förklara den sociala tilliten hos en nation med hög social tillit samt låg korruption (Sverige) med ett land med låg social tillit och hög korruption (Rumänien) (Rothstein & Eek, 2009:86). Med detta kan resultatet i Vasilius (2020) studie istället förklaras av den låga institutionella sociala tilliten snarare än utbildningsnivå. Slutsatsen i Rothsteins och Eeks studie poängterade att nivån av korruption inom ett lands myndigheter och offentliga institutioner ligger till grund för vilken nivå av mellanmänsklig tillit som finns bland medborgarna (Rothstein & Eek, 2009:106-107). I Rothsteins och Eeks (2009) studie jämförs Sverige med Rumänien och urvalet av respondenter bestod av dessa nationaliteter. I ett fiktiv exempel där respondenterna skulle befinna sig i ett okänt land där de av någon anledning skulle behöva besöka exempelvis en polisstation, minskade sannolikheten att uppsöka institutionen ifall respondenterna visste om att korruptionen i landet var hög (ibid.). Dessutom resulterade denna vetenskap i att respondenterna överlag även kände ett mindre förtroende till övriga invånare i landet. Med detta ses hur bristande tillit till statsförvaltningen även drabbar den mellanmännliga tilliten bland medborgarna, det sociala kapitalet försvagas (ibid.).

2.2. Förtroende och institutioner

Forskningsfältet visar att det politiska och det institutionella förtroendet har minskat under de senaste åren. Dock finns det ingen tydlig förklaring till vad detta kan bero på. Följande forskning redovisar detta mer djupgående.

I den vetenskapliga artikeln av Näsman et al (2020:356) *Vem kan man lita på? Förändringar i politiskt, institutionellt och socialt förtroende bland äldre i Österbotten* beskrivs det liknande i teoriavsnittet att det finns en skillnad mellan generellt förtroende och partikulärt förtroende. Förtroende beskrivs att vara något mellan individen och olika institutioner till skillnad från begreppet tillit (Näsman et al., 2020:356). Näsman et al (2020:357) förklarar olika former av förtroende där ett generaliserat förtroende utgår från att en person har generell information om sociala grupper och situationer. Jämförelse med ett partikulärt förtroende som tenderar att vara högt i små samhällen då man är beroende och umgås mer varandra vilket leder till att samhörigheten i samhället är stor. Generellt förtroende är en tro på att de går att lita på de flesta människor medan det partikulära förtroendet utgår från de människor man har i sin cirkel. De som är utanför cirkeln blir utlämnade och det finns inget förtroende för dessa (ibid.) Ett generaliserat förtroende ses därför som viktigare överlag för samhället. Vidare i Näsman et al studies teoriavsnitt beskrivs det institutionella förtroendet som något som utgår från offentlig icke-politisk service, exempelvis den kommunala äldreomsorgen (Näsman et al, 2020:357). Det institutionella förtroendet är beroende av hur väl institutioner kan leva upp till normativa förväntningar som medborgarna kan tänka sig ha.

Det institutionella förtroendet kunde i den vetenskapliga artikeln visa i resultatet att man hade lägre förtroende år 2016 än år 2005 (Näsman et al, 2020:371). Däremot fanns det inget svar på vad anledning till detta var men det beskrivs att det kan bero på exempelvis ökad individualisering och globalisering. Därmed kan förändringarna vara kopplat till omvärlden eller till strukturella förändringar i de enskilda institutionerna. Sammanfattningsvis kommer studien fram till att de negativa förändringarna i det politiska och institutionella förtroendet beror på att äldres normativa förväntningar på dessa aktörer inte har uppfyllts i samma utsträckning som tidigare (Näsman et al, 2020:372). Detta kan visa sig vara oroväckande eftersom befolkningens förtroende är en viktig samhällsresurs. Om förtroende för samhällsinstitutioner försvagas kan även äldres förtroende för demokratins institutioner vara i fara vilket leder till att i ett större perspektiv kan välfärdsstatens legitimitet utmanas. Det låga förtroendet kan på så sätt göra det svårare att komma överens i politiska sakfrågor som i sin tur kan skapa misstroende som kan sprida sig till andra samhällsinstanser (ibid.)

2.3. Förtroende och politiker

Forskningsfältet visar att politikernas makt och agerande kan vara avgörande för medborgarnas förtroende. Dessutom kan demokratin och dess legitimitet försvagas om medborgare inte har något förtroende för politiker.

Vasiliu (2020:149-150) beskriver att studenter från hennes studie menar att politiska partier är mer intresserade av att vinna val än att möta och lösa de problem och frågor som medborgarna efterfrågar. Det finns inte heller tillräckligt med alternativ att välja på. Det saknas ett förtroende för att institutionerna har förmåga att agera för medborgarna välbefinnade. Studenterna anser också att begreppet demokrati inte fullt ut uttrycker hur den nuvarande politiska verkligheten ser ut. Utifrån studien dras slutsatsen att ju lägre förtroende studenter eller andra medborgare har för offentliga institutioner och politiker desto svagare kommer demokratin och dess legitimitet vara. Det politiska förtroendet kan även påverkas av andra komponenter (ibid.). Näsman et al (2020:357) beskriver utifrån studiens teoriavsnitt att det politiska förtroendet utgår från det förtroende man har för riksdag och regering. De förväntningar man har på politiska aktörer är de som avgör det politiska förtroendet. Däremot påverkas även det politiska förtroendet av vem som har makten och hur makten används. Det kan därför sägas att förtroendet tenderar att vara högre om man känner samhörighet med något parti som sitter på denna makt men även om man är politiskt intresserad och har möjlighet att påverka politiken (ibid.). Politiskt förtroende byggs upp indirekt av bland annat medias rapportering medan socialt förtroende grundar sig i individens egna erfarenheter om huruvida man kan lita på andra människor. Näsman et al (2020:357) beskriver att det politiska förtroendet är mer instabilt eftersom det kan påverkas av hur det ekonomiska läget ser ut eller av politiska skandaler. Näsman et al (2020:370) visar i sin studie att det politiska förtroendet var lägre 2016 än 2005 vilket låg i linje med tidigare forskning som Näsman et al presenterat i studien. En förklaring till detta som beskrivs i studien är att det kan vara en effekt av en period av exempelvis ekonomiska nedskärningar (ibid.).

3. Teori

3.1. Socialt kapital och förtroendets grunder

Robert Putnams teori om *socialt kapital* behandlar hur tillit skapas mellan individer, med andra ord: socialt kapital (Rothstein, 2003:80-81). Grunden i Putnams teori är att medborgarnas interaktioner med varandra inom olika organisationer och föreningar bygger på ett mellanmänniskt förtroende. Detta förtroendet reproduceras genom sociala normer för att sedan smittar av sig på samhället, politik och demokratin i sin helhet (ibid.). Genom att medborgarna kan lita på varandra skapas därmed ett socialt kapital som bidrar till att förtroendet för landets styre stärks (ibid.). Sammanfattningsvis, man är mer benägen att ha ett förtroende för samhällets institutioner ifall man även har ett högt förtroende för andra människor överlag (Rothstein, 2003:178). Rothstein (2003:88-89) både utvecklar och kritiserar Putnams grundteori om socialt kapital då Rothstein menar att det är hur statsapparaten är utformad som skapar det sociala kapitalet som vidare smittar av sig på medborgarna på grupp- och individnivå. Rothstein menar därmed att det politiska och institutionellt förtroende smittar av sig på det mellanmänniska förtroendet för att slutligen skapa det sociala kapitalet.

En annan del av socialt kapital kan förstås genom Eric Uslaners tanke om två olika ståndpunkter inom mellanmännisklig tillit, *partikulär tillit* och *generell tillit* till andra människor (Rothstein, 2003:158). En individ med partikulär tillit har enbart tillit till de i sin närmaste sociala krets där de finner likheter, medan det finns en misstro gentemot andra människor generellt som inte ingår i den närmsta kretsen. Dessutom har dessa individer svårt att lita på institutioner och har en relativt pessimistisk syn på livet, framtidsvisioner och samhället i stort (ibid.). De personer med en generell tillit utgör motsatsen till de med partikulär tillit då de anser att det överlag går att lita på andra människor, har en god framtidstro samt innehar en större acceptans för människor som är olika från dem själva (ibid.).

3.2. Institutioner och välfärdens organisering

I diskussionen huruvida det institutionella systemet smittar av sig på den mellanmännsliga tilliten eller tvärtom menar Rothstein (2014:101) att det finns anledning att tro att det är hur den offentliga sektorn är uppbyggd som påverkar främst. Även om socialiserade normer om hur man ska vara som individ, därmed även tillit, kan ha en inverkan på individers nivå av förtroende. Grunden i en välfungerande demokrati beskriver Putnam som ett maskineri där det är viktigt att medborgarna känner sig politiska representerade och att det finns en fungerande stat; men vad som ofta glöms bort och är lika viktig är hur politiker konkret genomför de politiska reformer som utlovats (Rothstein, 2003:79). Rothstein (2014: 87) hänvisar till flertalet reformer som implementerades under 1800-talets mitt. Dessa reformer resulterade i kraftig minskning av korruption samt ledde på längre sikt till grunden för det som utgör Sveriges nuvarande offentliga statsförvaltning. Vidare menar Rothstein att det är samhällets institutioner som ligger till grund för det starka sociala kapital som idag finns bland Sveriges medborgare. Då höga sociala kapital i samhället är eftersträvansvärt innebär det att samhällen där det finns låga nivåer av korruption, stark legitimitet för institutionerna samt högt socialt kapital skapar en idealmodell för nationalstater (ibid). För att skildra komplexiteten innebär inte ett förtroende för statsförvaltningen, välfärdens utformning och universella insatser samma sak som att man innehar ett förtroende för politiker och partierna i sig (Rothstein, 2014:98). De svenska medborgarnas stöd för det offentliga ligger på en generellt hög nivå, medan stödet sviktar när det kommer till de folkvalda politikerna som ska genomföra arbetet (ibid).

Kontakten med den offentliga statsförvaltningen kopplas till begreppet *proceduriell rättvisa* som innebär att bemötandet i kontakten är lika viktig som ett positivt utfall för individen vid hjälpsökandet (Rothstein, 2014:101). För att förstå hur den sociala tilliten skapas är universella och selektiva insatser en elementär del. Selektiva insatser utgör en process med behovsprövningar där medborgaren som söker hjälp ofta känner sig ifrågasatt vilket skapar motiv för denne att vrida på sanningen i syfte att uppfylla de juridiska krav och föreskrifter som råder inom behovsprövningar (Rothstein, 2014: 102). Tjänstemannen måste kritiskt se över medborgarens utsagor med skepticism kring utsagans sanningsenlighet. Resultatet blir att ett misstroende växer hos båda parterna (ibid). Utifrån dessa aspekter med proceduriell rättvisa blir därmed universella insatser det bättre alternativet då individen inte upplever samma negativa känslor då dessa insatser är lika tillgängliga för alla medborgare (ibid.). I den

vetenskapliga artikeln *Making and breaking social capital: The Impact of Welfare-States Institutions* beskrivs det att en användning av universella insatser i statsförvaltningen är därmed ett sätt för nationalstater att investera i samhällets sociala kapital (Kumlin & Rothstein, 2005:361).

Enligt Rothstein är politiker i sin natur intressedrivande och partiska eftersom de själva samt partierna har som huvuduppgift att driva igenom valprogram som oftast kopplas till att stödja vissa grupperns intressen (Rothstein, 2003:174). Om man som individ befinner sig i ett land där ett politiskt parti styr som man anser sig tillhöra och röstar på är det rimligt att förtroendet är högt för den regering och riksdag som styr. Det finns dock inget samband om att detta påverkar invånarnas förtroende för andra människor i allmänhet (ibid.). Kumlin & Rothstein (2005:362) förklarar att om staten vill investera i socialt kapital måste kvaliteten på de politiska institutionerna öka samtidigt som de som genomför den direkta politiken ska hållas ansvariga. Om detta stämmer teoretiskt försvinner funktionen av folkrörelser som vill förbättra demokratin eftersom förbättringsarbetet inte sker genom dessa folkrörelser då detta istället sker inom institutionerna. Däremot är konsekvenser av frivilliga organisationer betydande för politiken, exempelvis inom arbetet med fattigdom. Däremot om staten skulle ge satsning till frivilliga organisationer som i praktiken förespråkar misstro eller korrupcion försvinner idén om att det skulle skapa socialt kapital, utan resulterar snarare i motsatsen (ibid).

3.3. Socialt kapital i olika samhällsgrupper

Rothstein (2003:157) beskriver att forskning visar att ett samband finns mellan utbildning och hög tillit. Det visar sig att de med hög social tillit utgörs av de personer som har hög utbildning samt hos dem som har förhållandevis höga inkomster. Dessa benämns som "vinnarna" i samhället då de visar på ett högt förtroende för andra människor, medan de andra som benämns som "förlorarna" uppvisar motsatsen. Detta har visat sig speciellt i västvärlden, men Kenneth Newton har även visat att andra länder såsom Slovenien, Sydkorea och Ungern också uppvisar detta (ibid.). I forskning gjord av Toshio Yamagishi innehållande japanska studenter finner vi att de som går på elituniversitet har högre social tillit än de vid ordinära universitet (Rothstein, 2003:163). Yamagishi menar därför att förtroende i kombination med social intelligens leder till ett ökat förtroende. Holmberg och Rothstein (2016:84) tar också

upp i artikeln *Mellanmänsklig tillit bygger goda samhällen* att de individer som har en universitetsutbildning utgörs av en större andel som höglitare än de som är lågutbildade.

Holmberg & Rothstein (2016:81) tar vidare upp i sin artikel att det finns lägre mellanmänsklig tillit hos personer som befinner sig i utsatta grupper såsom arbetslösa eller personer med sjuk/aktivitetsersättning. Enligt artikeln har män och kvinnor samma tillit till människor och allmänheten, något som inte förändrats över tid (Holmberg & Rothstein, 2016:84). Dock redovisar Rothstein (2023:39-40) i artikeln *The Shadow of the Swedish Right* för att partitillhörighet har en påverkan på tillit, främst bland de högerpartier där väljarna främst utgörs av manliga röstare med lägre social tillit. Samma gäller för de som bor på landsbygden respektive de som bor i städer (Holmberg & Rothstein, 2016:84). De som är under trettio år har något lägre tillit, något som även förklaras av livscykeleffekten som innebär att förtroende ökar med åldern. Utbildningsnivå samt yrkestillhörighet har en påverkan på nivån av mellanmänsklig tillit (ibid.). Exempelvis att tjänstemän visar sig ha en högre grad av mellanmänsklig tillit än vad arbetare och företagare har, liksom hur individer som är universitetsutbildade har en högre grad av mellanmänsklig tillit än vad lågutbildade individer har. Det finns därmed ett samband mellan klasstillhörighet och mellanmänsklig tillit, där de som har högre social klass har en högre grad av mellanmänsklig tillit än de med lägre social klass (ibid.). Med detta sagt har Sverige internationellt sett en hög grad av mellanmänsklig tillit (Holmberg & Rothstein, 2016:86-87).

Däremot kan man se att vissa grupper avviker ifrån den mellanmänskliga tilliten. Dessa är exempelvis grupper som befinner sig välfärdsmässigt i utsatta positioner såsom exempelvis arbetslöshet. Problemet är att välfärden i Sverige inte kommer bli starkare när svaga grupper tappar mellanmänsklig tillit och om tilliten sjunker kommer inte heller de utsatta grupperna bli starkare av detta (ibid.). Holmberg & Rothstein (2016:87) beskriver att i dagens Sverige utgörs den minoriteten av människor som inte litar på andra i allmänhet av en relativt stor andel medborgare, då gruppen utgörs av en tredjedel av den svenska vuxna befolkningen. Vilket Holmberg och Rothstein menar att man inte kan bortse från. Denna grupp känner sig inte politiskt förenade på grund av de inte finner sig till rätta med de etablerade ideologierna eller partierna i Sverige. Enligt Holmberg och Rothstein är detta en oroväckande trend (ibid.)

3.4. Hypoteser

Metoden i kvantitativ forskning är att använda ett så deduktivt tillvägagångssätt som möjligt genom att hypoteser skapas utifrån tidigare forskning och teori för att dessa hypoteser sedan testas genom olika analyser. Detta görs i denna studie utifrån teorin om socialt kapital samt tidigare forskning där vi deducerar följande sex hypoteser.

Frågeställning 1

H1: Fakultetstillhörighet påverkar studenters mellanmännsliga förtroende

H2: Könstillhörighet påverkar studenters mellanmännsliga förtroende

Frågeställning 2

H3: Fakultetstillhörighet påverkar studenters förtroende för Sveriges folkvalda politiker

H4: Könstillhörighet påverkar studenters förtroende för Sveriges folkvalda politiker

Frågeställning 3

H5: Fakultetstillhörighet påverkas studenters förtroendenivåer för hanteringen av sociala problem.

H6: Könstillhörighet påverkar studenters förtroendenivåer för hanteringen av sociala problem.

4. Metod

4.1. Urval

Studiens urval består av två populationer vid Lunds Universitet, studenter vid Samhällsvetenskapliga Fakulteten och studenter vid Lunds Tekniska Högskola. Totalt utgörs dessa populationer av 800 studenter där dessa populationer ger oss ett urval om 400 respondenter från varje fakultet. Urvalet utgörs av dessa två fakulteter för att undersöka ifall utbildningsområdet kan utgöra en påverkan på individens förtroende. Samhällsvetenskapliga Fakulteten vars studieområde fokuserar på att studera samhället och även sociala problem

valdes ut som en population. Därefter valdes en fakultet som vars fokusområde skilde sig från den Samhällsvetenskapliga Fakulteten, vilket blev Lund Tekniska Högskola.

Slumpmässigt urval är fördelaktigt för att med större säkerhet kunna skapa ett representativt urval i en population och påvisa mönster (Barmark & Djurfeldt, 2020:67-68). Grunden i ett slumpmässigt urval är att alla individer i en population har lika stor möjlighet att bli slumpmässigt utvald till att ingå i studiens stickprov (Barmark & Djurfeldt, 2020:70-71). För att skapa ett slumpmässigt urval kontaktades registraturen vid Lunds Universitet som är ansvarig för allmänna handlingar vid universitetet, där totalt 800 mailadresser efterfrågades från Samhällsvetenskapliga Fakulteten samt Lunds Tekniska Högskola. Därmed 400 mailadresser från respektive fakultet. Registraturen slumpade ut vilka mailadresser som blev undersökningens respondenter och skapade på så sätt ett obundet slumpmässigt urval (OSU). Dessa mailadresser skickades till oss på brev via post som sedan lades in manuellt i enkätprogrammet Sunet Survey. Vi valde att efterfråga ett större antal mailadresser för att öka chansen att generera tillräckligt många respondentsvar eftersom vi räknade med ett relativt stort bortfall från båda fakulteterna.

För att öka antalet respondenter hade enkäten istället kunnat publiceras i olika forum såsom exempelvis facebookgrupper för studenter vid respektive fakultet. Dock innebär detta tillvägagångssätt att det inte kunde med säkerhet fastställas att respondenterna faktiskt var registrerade vid fakulteterna, vilket var en grundläggande aspekt vid denna studie. De riktlinjer som fanns vid antalet respondenter var att inte fler än 1 000 mailadresser skulle efterfrågas genom registraturen samtidigt som det även finns en respondentgräns på 1 500 i enkätprogrammet Sunet Survey. Annars hade samtliga eller en större grupp studenter vid Samhällsvetenskapliga Fakulteten samt vid Lunds Tekniska Högskola kunnat kontaktas, något som dock inte var aktuellt utifrån tidsramen för studien då administrationen kring detta hade blivit krävande. Ett alternativ hade varit att genom kontakt med lärare på fakulteterna publicera enkäten på lärplattformen Canvas. Samtidigt hade det krävt att många kontakter hade behövts tas och det inte är säkert att alla utbildningar inom respektive fakultet hade gått med på detta tillvägagångssätt, vilket inte hade gett en generell bild av fakulteterna i sig om inte alla utbildningar inkluderas såsom de gör genom ett slumpmässigt urval genom registraturen. Styrkan i ett kontrollerat urval är att det ger en större sannolikhet att ha vetskapen att de respondenter vi skickar ut till faktiskt är studenter samt att de går på de

fakulteter som vi valt. Därmed blir inte respondentsvaren felaktiga i förhållande till studiens syfte och frågeställningar

Studiens enkät genererade totalt 88 respondenter. En respondent uppgav inte sin fakultetstillhörighet vilket gör att respondenten inte inkluderas i de genomförda analyserna. Två respondenter uppgav "Annat" som könstillhörighet vilket gör att dessa två respondenter inte inkluderas i de analyser som redovisar de resultat som behandlar kvinna och man utifrån respektive fakultet. Dessa tre personer filtrerades bort automatiskt utifrån kodningen genom *Compute*-funktionen i Jamovi där fakultet samt kön användes som kodord för att skapa de nya respondentkategorierna. Analyser i avsnitt 5. *Resultat* baseras därför på antingen 85 eller 87 respondenter beroende på analysform. Totalt svarade 40 personer från Lunds Tekniska Högskola och 47 från Samhällsvetenskapliga Fakulteten. Fler kvinnor än män har agerat respondenter från respektive fakultet. De två största respondentgrupperna är kvinnor från Samhällsvetenskapliga Fakulteten och män från Lunds Tekniska Högskola, vilket stämmer överens med den förväntade könsfördelningen vid respektive fakultet.

4.2. Studiens genomförande

Arbetsfördelningen i denna studie har tidvis varit uppdelat med olika ansvarsområden såsom att Sanna Nilsson har varit mer ansvarig för resultatdelen och enkätuppbyggnad medan Madelene Eriksson har haft ett större ansvar i textens innehåll. Däremot har parterna kontinuerligt stämt av med varandra och haft tydlig insyn i uppsatsens alla delar.

Inledningsvis var studien ämnad att undersöka hur kunskapsnivåer om socialpolitik och sociala problem påverkade förtroendenivåerna bland socionomstudenter, med den riktade hypotesen att studenter vid socionomprogrammet skulle ha ett högre politisk förtroende på grund av att de rimligtvis är utbildningsmässigt mer insatta i ämnet. Dock uppstod det problem rent teoretiskt i hur man konkret mäter kunskap. Istället vinklades studien till att studera förtroendenivåerna i sig kopplat till sociala problem och begreppet socialt kapital. I detta stadie påbörjades arbetet kring att leta efter relevant information för att kartlägga forskningsläget av ämnet. Vid sökningen av tidigare forskning och vetenskapliga artiklar i databasen LubSearch användes sökord såsom "trust", "politics", "social work", "students", "förtroende", "politik", "kunskap", "socialt arbete", "fakultet", "socialt kapital" och "social

capital”. Vidare ändrades även respondentgruppen från socionomstudenter till studenter vid Samhällsvetenskapliga Fakulteten samt vid Lunds Tekniska Högskola för att analyser skulle kunna genomföras om sambandet mellan utbildningsområde och förtroende. Tidigare skulle studien undersöka skillnaden i mäns kontra kvinnors förtroende för politikernas hantering av sociala problem men att detta kunde bli problematiskt eftersom det finns anledning att tro att könsfördelningen mellan kvinnor och män på de två fakulteterna inte är jämnt fördelade. Exempelvis utgjordes 33,4% av studenterna vid Lunds Tekniska Högskola av kvinnor år 2017 (Lunds Tekniska Högskola, 2017). Dessutom visar statistik att kvinnliga gymnasieelever har ett större intresse av att läsa samhällsvetenskapligt inriktade universitetsutbildningar medan manliga gymnasieelever främst hade intresse av att läsa universitetsutbildningar inom teknik, data eller ekonomi (Statistiska Centralbyrån, 2016). Då fakulteterna i sig var i fokus åtgärdades detta problem genom att istället jämföra kvinna mot kvinna på de olika fakulteterna samt män mot män för att få ett mer jämlikt resultat.

Genom Sunet Survey har ett flertal enkäter, test-besvarade av oss själva, använts och exporterats till Jamovi för att öva på hur operationalisering av enkätfrågorna hade kunnat genomföras. För att skapa frågor som på ett korrekt sätt mäter förtroende användes inledningsvis SOM-institutets frågor från deras samhällsundersökning år 2022 som fokuserade på förtroendet för politiker samt Sveriges styrning (SOM-institutet, 2022:2-4+7). De frågor som valdes ut finns bifogade som bilagor längst ned i denna studie i *bilaga 9.2.* Under arbetsprocessen kom dessa att mer agera som inspiration där slutligen främst fråga 10 samt fråga 26 agerade som underlag för våra enkätfrågor.

För att se enkäten i sin helhet hänvisas läsare till de bilagor som finns i avsnitt 9.1. *Enkätfrågor.* Enkäten innehåller sju frågor varav de två första frågorna är bakgrundsfrågor som kategoriserar respondenterna utifrån kön samt vid vilken fakultet de studerar. Fråga 3-7 är utformade för att mäta studiens tre frågeställningar om studenters förtroende kring mellanmänniskt förtroende, politiskt förtroende samt politikernas hantering av sociala problem. Vi använder oss av likert-skala på samtliga enkätfrågor. I fråga 3-4 har det dock valt ut fyra svarsalternativ för att undvika bortfall då dessa frågors resultat ska bestå av korstabeller där vi behövde koda om svarsalternativen till två, ett mittenalternativ hade då behövts filteras bort som bortfall. Vi är medvetna om att respondenten på detta sätt inte har ett val att ge ett neutralt svar och därför på ett sätt blir “tvingade” att svara “högt förtroende” eller “lågt förtroende”. Fråga 5 till 7 ingår i indexet varav det inleds med en beskrivning av sociala

problem för att tydliggöra för respondenterna vad för problem det syftas till. Frågorna 5 och 6 som berör "Vård och omsorg" samt "Skola och utbildning" har lagts utanför matrisfråga 7 eftersom de inte passade in i hur de var formulerade, men i analysen så kommer dessa räknas in i indexet. Fråga 7 består av att respondenterna ska ta ställning till åtta olika sociala problem som ska analyseras som ett index för att mäta förtroende för politikernas hantering av sociala problem. Vi har formulerat frågan genom att lägga till "förebygga" för att ge en styrning till hur respondenterna ska svara. I enkäten kodas svarsalternativen som syftar på att ett högt förtroende till att ge högre poäng medan ett lågt förtroende ger lägre poäng. Enkäten är förhållandevis kort för att minska risken för enkättrötthet. Detta underbyggs utifrån reliabilitetsbegreppet eftersom frågorna är utformade för att exakt mäta det som avses samt för att sälla bort frågor som inte bidrar till studiens analys. Indexfrågorna 5-7 formulerades i början i en matrisfråga med tio olika sociala problem där dessa kan vara svåra att förstå begreppsmässigt om man inte läser vid socionomprogrammet. Därav omformulerades några av dessa sociala problem för att underlätta för respondenten att förstå. Inledningsvis användes begreppet "ekonomiskt utsatthet" vilket sedan ändrades till "fattigdom". Även enbart ordet "politiker" användes inledningsvis, vilket gjorde det svårt att veta vilka politiker studien syftade på, varpå det ändrades till folkvalda politiker samt att det klargjordes i enkätfråga 4 att alla nivåer såsom kommunal, regional, regering och riksdag ingick i frågan för att skapa en övergripande bild. Studiens syfte var inte ute efter specifika åsikter för olika ideologier eller partier då detta kan vara en känslig fråga.

4.2.1. Validitet och reliabilitet

För att stärka begreppsvaliditeten i studien är följande en presentation om sociala problem en grund till att presentera vad studien berör och på vilka grunder detta görs. Socialt arbete är ett brett verksamhetsområde som är beroende av historisk och kulturell kontext och handlar främst om olika sociala problem som finns i samhället. Vad som betraktas som ett socialt problem kan därmed variera beroende på var man befinner sig (Meeuwisse & Swärd, 2018:51). Det finns vissa sociala problem som anses vara givna såsom hemlöshet, missbruksproblematik och prostitution (Meeuwisse & Swärd, 2018:23). Grunden av sociala problem anses vara att det kan finnas samhällsliga aspekter som påverkar i vilken utsträckning individer drabbas av sociala problem, vilket gör det till en samhällsangelägenhet att hantera och förebygga sociala problem (Meeuwisse & Swärd, 2018:38-43). I Sverige har välfärdsstaten som socialpolitisk styrning tagit på sig ansvaret för hantering av många sociala

problem genom olika myndigheter och andra verksamheter vilket gör sociala problem till en politisk fråga; både i definition och hantering (Meeuwisse & Swärd, 2018:51-53). Av denna anledning valde vi att undersöka studenters förtroendenivåer för folkvalda politiker i förhållande till hur studenterna anser att sociala problem hanteras och förebyggs i Sverige.

Ett sätt att mäta reliabilitet är genom att mäta stabiliteten, det vill säga att en grupps attityder mäts två gånger och därmed ska resultaten inte skilja sig åt (Bryman, 2018:207-209). Utifrån studiens ram har detta inte varit möjligt att genomföra, samt att undersökningen inte syftade till att mäta begreppet över tid. Studien har utifrån dess ram bara haft möjlighet att mäta begreppet en gång och detta genom ett enkätutskick på grund av tidsramen. Det som har gjorts i studien för att stärka dess reliabilitet är att enkäten genomfördes via Sunet Survey vilket är det enkätprogram som används inom Lunds Universitet. Vi genomförde själva även flertalet testenkäter för att säkerställa att enkätfrågorna skulle generera analyserbara svar samt fört diskussioner i vår handledningsgrupp där enkätfrågorna utvecklats utifrån feedback. Slutligen har det i denna studien genomförts ett Cronbach's alfa vilket är ett vanligt förekommande mått som mäter den interna reliabiliteten (Bryman, 2018:209).

Grunden i studien var att undersöka politiskt förtroende bland socionomstudenter, ett urval som sedan breddades upp. Vid den tiden av processen läste vi olika tidigare examensarbeten där teorin om socialt kapital dök upp. Detta gav oss mycket material för att kunna gå vidare teoretiskt, framförallt då det gav oss ett större samhällsperspektiv som vi kunde applicera teorin på. I teorin om socialt kapital finns en omtvistad diskussion huruvida individers deltagande i frivilligorganisationer har en påverkan på individers förtroende. Då det inte tycks finnas något konkret samband kring detta valde vi att inte inkludera denna aspekt av teorin i vår enkätundersökning.

4.3. Materialinsamling

Vid utskick av studier är en viktig aspekt hur man presenterar och motiverar studien inför respondenterna genom språkbruk och syfte (Barmark & Djurfeldt, 2020:79). Detta gjordes genom att motivera studien då förtroende beskrivs som en grundläggande aspekt för demokratin, vilket är av intresse för alla. Vidare förklarades det att studien genomfördes som ett examensarbete vilket möjligtvis höjde svarsfrekvensen då respondenterna som utgörs av

studenter känner samhörighet. Innan utskick bearbetades maillets innehåll för att se till att den inte innehöll stavfel, gav studien en rättvis bild samt att de forskningsetiska principerna uppfylldes.

Vid kvantitativ metod och enkätstudier finns det en hög risk för bortfall av respondenter (Barmark & Djurfeldt, 2020:74). Antalet svar på enkäten som eftersträvades var cirka 100 respondentsvar för att skapa ett tillräckligt stort analyserbart material. Utifrån detta antal efterfrågades 800 mailadresser från registraturen vid Lunds Universitet för att ta höjd utifrån bortfallsrisken. Vi har inte kunnat påverka vilka mailadresser vi fick till oss av registraturen. Att lägga in mailadresserna manuellt i Sunet Survey innebar att ett visst antal problem uppstod. Bland annat hade några mailadresser blivit felstavade vilket åtgärdades i efterhand inför påminnelseutskicket av enkäten. Två mailadresser gick det inte att skicka till trots att dessa var korrekt inskrivna i Sunet Survey. En förklaring till detta kan vara att mailadresserna inte var i bruk. Dessa problem berörde ett färre antal mailadresser och bör inte ha någon större effekt på studien än om det exempelvis berörde hälften av respondenternas mailadresser. Ett annat fel som uppstod var att en av mailadresserna tillhörde en av oss som genomför denna studie, vilket var ett misstag från vårt håll i kommunikationen med registraturen då vi borde informerat om vilka mailadresser som tillhörde oss själva. För att åtgärda detta exkluderas den mailadressen eftersom vi som utför studien inte ska påverka resultaten. Därmed fanns det istället 797 respondenter istället för 800 i original utskicket.

Bortfall är något som forskare måste räkna med vid studier, framförallt vid kvantitativa undersökningar där bortfall runt 50% är vanligt förekommande (Barmark & Djurfeldt, 2020:74). I denna studiens fall låg svarsfrekvensen på 11%, vilket är ett lågt procentantal eftersom 88 respondenter av de ursprungliga 800 respondenterna besvarade enkätstudien. Det externa bortfallet blir därmed 712 respondenter och det interna bortfallet utgörs av en respondent. Vidare agerade ibland två respondenter som bortfall då dessa sorterades bort på grund av könstillhörighet kategoriserad som "Annan" och därmed inte inkluderades i kodningen där kvinnor och mäns könstillhörighet utgjorde kategorierna. En större andel bortfall innebär att studiens resultat påverkas negativt när det kommer till generaliserbarhet (Barmark & Djurfeldt, 2020:73-75). Från start räknade vi med ett högt bortfall, vilket var anledningen till att 800 mailadresser efterfrågades, men detta räckte ändå inte för att uppnå 100 respondentsvar. Det höga bortfallet i denna studie kan tolkas på flera sätt men det finns inget givet svar, men följande resonemang kan föras. Det kan dels bero på att studiens ämne

inte väckte intresse hos respondenterna och därmed inte prioriterade att delta i studien. Dessutom kan svarsbenägenheten påverkas negativt av att det är studenter som genomför studien och inte forskare som innehar en högre legitimitet. Det kan även vara så att respondenterna inte deltog på grund av att det förekommer många studier av studenter på universitetet under denna period på året vilket skapar en slags enkättrötthet.

4.4. Analys och resultat

När enkätfrågorna började formuleras var tanken att använda och inspireras av de frågor som mätte förtroende i SOM-institutets förtroendeundersökning (SOM-institutet, 2022: 2-4+7). Dessa skulle sedan fungera som en indexvariabel vilket skulle gett oss en tydlig och rak medelvärdesanalys. Vidare bestämdes det även att korstabellsanalyser skulle genomföras där jämförelser av fakulteternas förtroende för politiker visas samt nivå av mellanmänniskt förtroende. Utöver detta skapades ett eget konstruerat index över förtroendet för politikernas hantering av sociala problem. För att testa hypoteserna om att det finns en skillnad mellan fakulteternas förtroende för politikernas hantering av sociala problem blev fakulteten den oberoende variabel x och förtroende den beroende variabel y . Första steget var dock att genomföra ett flertal pilotstudier där enkäten skickades till oss själv och vi skapade 10 respondentsvar för att testa analysen i Jamovi. Vidare har enkätfrågorna och de planerade analyserna diskuterats och bearbetas på grupphandledningarna. Eftersom enkätfrågorna hade fyra svarsalternativ som syftade på förtroendenivå var dessa tvungna att omkodas så att svarsalternativen utgjordes av två svarsalternativ vilket blev "høgt förtroende" och "lågt förtroende". Fakultet blev den oberoende variabeln x och sedan våra omkodade svarsalternativ om förtroende för politiker som beroende variabel y . I pilotstudiens resultat uppstod ett høgt p -värde vilket kunde bli problematiskt ifall detta skulle ske i den slutgiltiga analysen. P -värdet kan ha berott på att det i pilotstudien inte fanns tillräckligt många respondentsvar för att en statistisk signifikans kunde påvisas.

För att kunna jämföra kvinnor från Lunds Tekniska Høgskola med kvinnor från Samhällsvetenskapliga Fakulteten samt män mot män behøvde dessa kodas om till nya variabler genom verktyget *Compute* i Jamovi. De nya variablerna blev exempelvis "Kvinna vid Lunds Tekniska Høgskola" och "Man vid Samhällsvetenskapliga Fakulteten".

Figur 1. Kodning till korstabeller

Kod för män i respektive fakultet

```
IF(Fakultet=="Samhällsvetenskapliga fakulteten" and Kön=="Man", "Män vid  
Samhällsvetenskapliga fakulteten", IF(Fakultet=="Lunds Tekniska Högskola" and  
Kön=="Man", "Män vid Lunds Tekniska Högskola"))
```

Kod för kvinnor i respektive fakultet

```
IF(Fakultet=="Samhällsvetenskapliga fakulteten" and Kön=="Kvinna", "Kvinnor vid  
Samhällsvetenskapliga fakulteten", IF(Fakultet=="Lunds Tekniska Högskola" and  
Kön=="Kvinna", "Kvinnor vid Lunds Tekniska Högskola"))
```

Med hjälp av korstabellanalyser visades det hur förtroendenivåerna såg ut samt om det fanns en skillnad i förtroendet beroende på fakultet som därmed bekräftade vår hypotes. Det kändes tunt att enbart använda korstabellanalyser även om vi kunde se skillnader, vilket ledde fram till att skapa ett index. Därför började vi att fundera på hur enkätfrågorna skulle formuleras för att fungera som index och generera ett högt Cronbach's alpha. Därför omformulerades enkätfrågan "Förtroende för politikernas hantering av sociala problem" till "Jag har förtroende för att politiker arbetar aktivt med att förebygga...". Därefter följde tio frågor innehållande olika sociala problem som exempelvis missbruksproblematik och arbetslöshet med värden mellan 1-5 där lägre poäng innebar lägsta möjliga förtroende och högre poäng innebar högsta möjliga förtroende. Dessa tio frågor skapar ett index med en total spännvidd mellan 10 poäng och 50 poäng. När dessa frågor testades i Jamovi gav indexfrågorna ett högt Cronbach's alpha och blev därmed en av studiens enkätfrågor. Ett önskvärt värde på Cronbach's alpha ska överstiga 0,7 för att frågorna och variablerna ska mäta samma fenomen. Samma indexfrågor testades efter enkätens genomförande och genererade ett Cronbach's alpha värde på 0,888 vilket visar att våra variabler och enkätfrågor för indexet samvariera och mäter samma fenomen. Därmed behöver ingen av frågorna uteslutas eller diskuteras om de mäter det fenomen vi tänkt. Genom distributionen av svar som redovisas i *Figur 3* visar att respondenterna uppger olika nivåer av förtroende för den politiska hanteringen av sociala problem. Detta innebär att materialet från indexet ger oss analyserbar data.

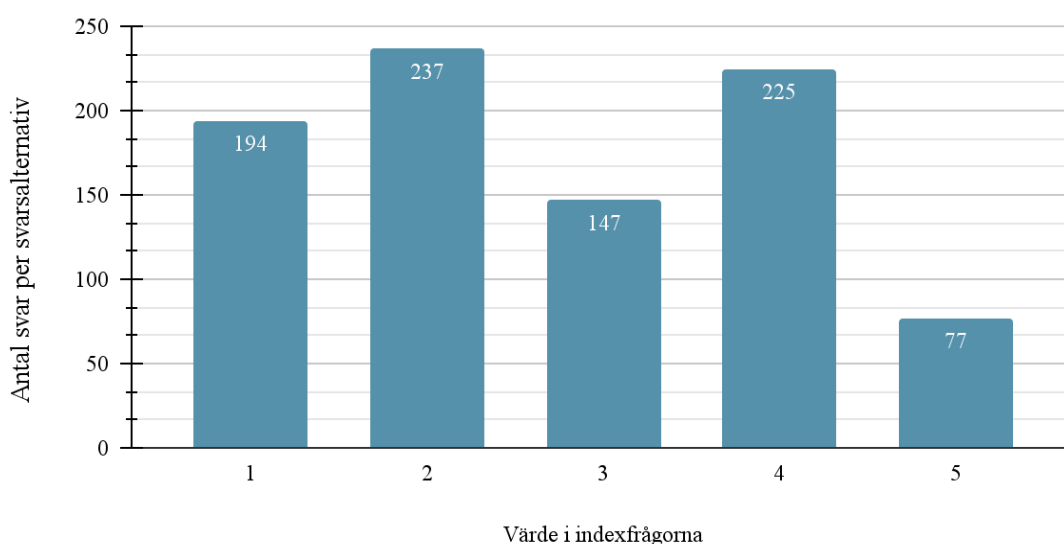
Figur 2. Tabell över indexvariabel om förtroende inom hanteringen av olika sociala problem

Indexfrågor	N	Medelvärde	Standardavvikelse	Cronbach's alpha
3a. Vård & omsorg	88	2,80	1,31	0,875
3b. Skola & utbildning	88	2,81	1,29	0,867
3c. Kriminalitet	88	3,02	1,33	0,881
3d. Hemlöshet	88	2,34	1,14	0,875
3e. Socialt utanförskap	88	2,28	1,12	0,879
3f. Arbetslöshet	88	3,11	1,23	0,874
3g. Missbruksproblematik	88	2,32	1,11	0,889
3h. Våld i nära relationer	88	2,65	1,26	0,873
3i. Fattigdom	88	2,59	1,41	0,871
3j. Gängkriminalitet	88	3,28	1,35	0,880
Totalvärden i indexet	88	27,2	8,88	0,888

Figur 3. Indexfrågor: Svardsdistribution av förtroendenivåer för hanteringen av olika sociala problem

Svarsfördelning i indexfrågor

1 = Lägst möjliga förtroende. 5 = Högst möjliga förtroende

De frågor som användes till korstabellanalyserna behölls då dessa var värdefulla och gav oss ett resultat på det vi ville mäta som stöd till indexet. Vi övervägde att genomföra en multivariat analys för att fördjupa analysen och resultatet utifrån hur enkätfrågorna var

formulerade samt att studiens material innehöll tre variabler; kön, fakultet och förtroende. Slutligen valde vi att inte genomföra en multivariat analys. Sammanfattningsvis har korstabellanalyser skapats från fråga 3 och 4 och fråga 5-7 fungerar som ett index där medelvärdesanalyser över förtroendenivåer skapades. Resultaten från dessa presenteras i avsnitt 5. *Resultat* samt i avsnitt 6. *Diskussion* där de kopplas samman med vad teori och tidigare forskning säger samt om våra hypoteser stämmer. Resultaten redovisas främst genom diagram skapade i Google Kalkylark för att dessa ska vara lättare att avläsa än de figurer som ursprungligen skapades automatiskt vid analyserna i Jamovi.

Vi är medvetna om att individers förtroende kan beror på andra orsaker. Även om respondenterna har högt förtroende kan det vara andra faktorer än just ens utbildning som påverkar detta. Därför har vi i vår diskussion beskrivit andra faktorer som kan påverka respondenternas förtroende utifrån tidigare forskning och teori. Överlag säger också tidigare forskning och teori att universitetsstudenter har högt förtroende och därav kan det vara svårt att hitta skillnader, vilket vi också är medvetna om.

En svaghet som uppstår i denna studie är möjligheten att kunna generalisera resultaten baserat på urvalets storlek. Dock använder sig denna studie av ett obundet slumpmässigt urval (OSU) vilket gör att vi med någorlunda säkerhet kan generalisera resultatet till övriga studenter vid Lunds Tekniska Högskola och Samhällsvetenskapliga Fakulteten vid Lunds Universitet. Svarsfrekvensen i studien och storleken på stickprovet har även en påverkan på p-värdet. Ifall ett stickprov på under 150 respondenter utgör urvalsgruppen kan detta innebära att det inte går att sträva efter ett p-värde på 0,05 i samma utsträckning (Barmark & Djurfeldt, 2020:136). För att uppnå en statistisk signifikans i mindre stickprov, under 150 respondenter, behöver det finnas ett mycket påtagligt samband vilket inte alltid är troligt (ibid.). I sådana fall kan man behöva nöja sig med ett p-värde på 0,1, vilket utgör en säkerhet på 90% (ibid.). I denna studie utgörs respondenterna ursprungligen av totalt 800, men utifrån studiens svarsfrekvens på 11% kan detta skapa en vidare diskussion ifall p-värdet inte är tillräckligt för att kunna påvisa statistisk signifikans. Vidare ifall resultaten visar ett högt p-värde är detta en diskussion som förs i avsnitt 6. *Diskussion*. Detta kan vara ett tecken på att inga samband finns och därmed behövs en diskussion föras om vad detta beror på såsom exempelvis stickprovets storlek eller bristande samband överlag.

4.5. Etiska överväganden

4.5.1. Forskningsetik

De fyra forskningsetiska principerna *informationskravet*, *samtyckeskravet*, *konfidentialitetskravet* och *nyttjandekravet* utgör grunden i samhällsvetenskaplig forskning (Eldén, 2020:30-31). Informationskravet samt samtyckeskravet följdes i denna studie genom att vid mailutskicken innehållande enkäten beskrevs studiens syfte, kontaktuppgifter till författarna, information om respondenternas anonymitet samt att deltagandet var frivillig. Innan enkäten öppnades genom den bifogade länken innehöll länken ett samtyckesformulär som krävde ett godkännande av samtycke innan enkäten i sig blev synlig. I mailet och i samtyckesformuläret informerades respondenterna om att deltagandet kunde avbrytas när som helst under genomförandet. Studien har tagit hänsyn till konfidentialitetskravet genom att respondenternas mailadresser skickades via post till författarna från registraturen vid Lunds Universitet vilket minskade risken att dessa delades med en tredje part. Vid arbete med mailadresserna har detta genomförts i egen bostad för att obehöriga ej skulle råka överhöra och på så sätt ta del av vilka respondenter som ingår i studien. Papprena över mailadresserna har förvarats i egen bostad på ett varsamt sätt för att skydda respondenterna. Enligt nyttjandekravet används inget material i studien för något annat än dess ämnade syfte, samt kommer förstöras efter godkänt examensarbete. Detsamma gäller de fysiska papper med mailadresserna som utgjorde vår urvalsram som kommer att förstöras efter att studien är avslutad.

4.5.2. Sunet Survey

Vid studien användes Sunet Survey som enkätprogram istället för till exempel Google Formulär för att säkra upp att materialet inte sprids vidare till tredje part. De mailadresser vi fick ta del av genom registraturen på Lunds Universitet lades in manuellt i Sunet Survey för att säkerställa att adresserna inte skulle spridas på något sätt, såsom om de exempelvis hade scannats in. Inställningarna i Sunet Survey sattes på "Anonym enkät" där undantag inte kunde göras i anonymiteten, samt att enkäten gjordes till privat vilket innebär att andra användare inte har behörighet till enkätens innehåll. Dessa inställningar gjorde även så att vi själva inte hade tillgång till respondenternas svar tills enkäten i sin helhet stängdes, på så sätt kunde inte heller vi själva se vilka respondenter som svarat och inte. Slutligen vid den stängda enkäten är även alla svar anonyma då man enbart kan se hur varje enskild respondent svarat, men inte vem av respondenterna som svarat på detta sätt.

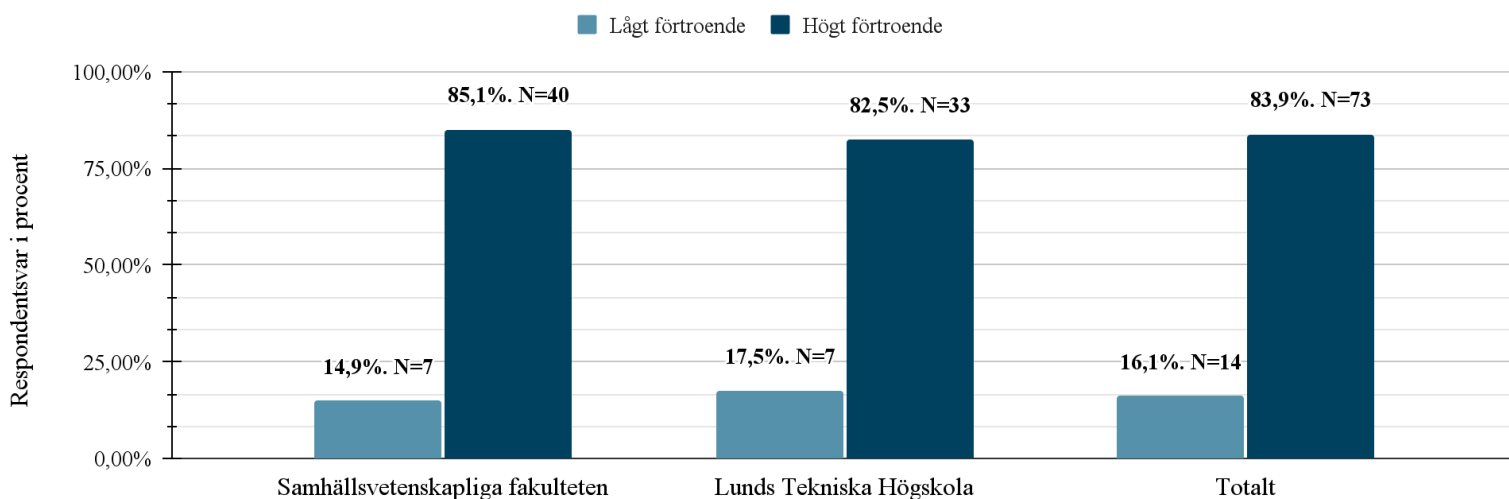
5. Resultat

I följande avsnitt redovisas de resultat som uppkommit genom studiens enkät. Enkäten genererade totalt 88 respondenter men följande analyser baseras på 85 eller 87 respondenter utifrån den filtrerande kodningen som genomfördes i Jamovi. Samtliga bilagor finns tillgängliga i avsnitt 9. *Bilagor* då viss information om analyserna enbart redovisas i textformat i följande avsnitt.

5.1. Mellanmännskligt förtroende

Figur 4: Nivå av förtroende för andra människor överlag utifrån fakultet

N = 87

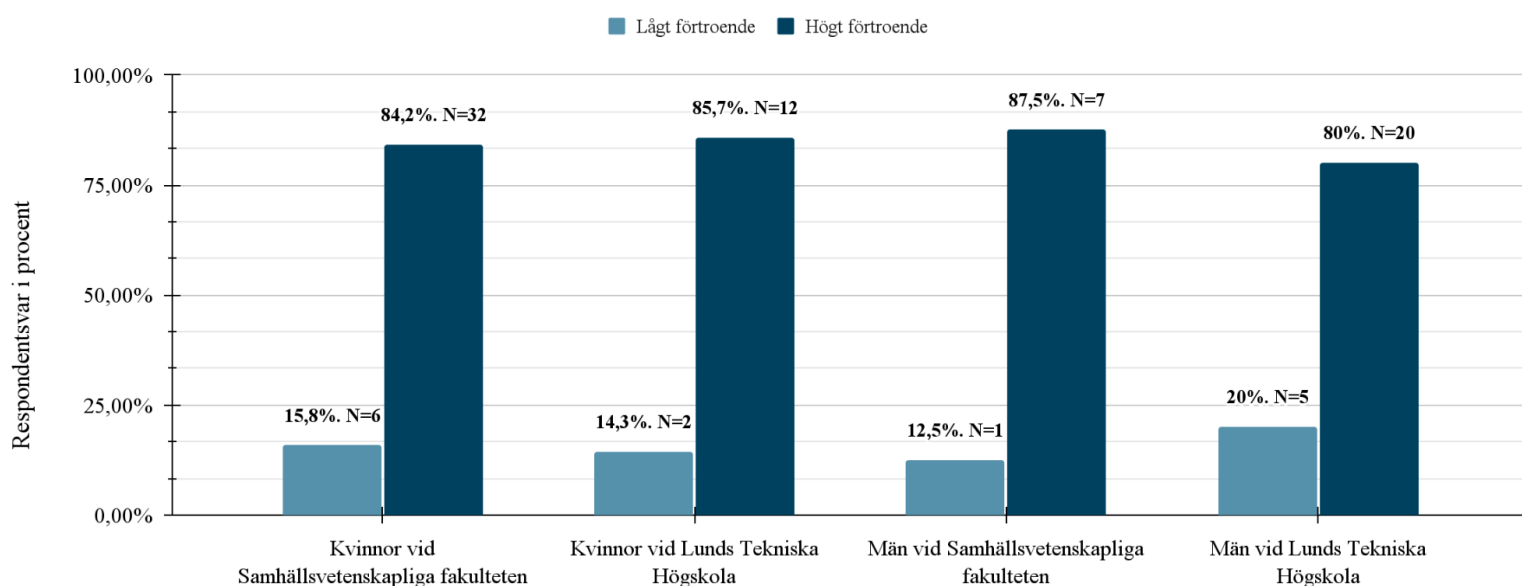

Chi2-test: $X^2(1, N=87) = 0,109, P = 0,742$

I ovanstående figur redovisas vilka nivåer av mellanmännskligt förtroende respondenter utifrån respektive fakultet innehar. Utifrån båda fakulteterna har totalt 16,1% ett lågt mellanmännskligt förtroende medan 83,9% har ett högt mellanmännskligt förtroende. Vid Lunds Tekniska Högskola uppgav 17,5% ett lågt förtroende och 82,5% ett högt förtroende. Vid Samhällsvetenskapliga Fakulteten uppgav 14,9% ett lågt förtroende och 85,1% ett högt förtroende. Korstabellanalysen innehåller 87 respondenter då en respondent ej uppgav fakultetstillhörighet. P-värdet i korstabellanalysen över mellanmännskligt förtroende ligger på 0,74 vilket innebär att det inte finns en statistisk signifikans i sambandet mellan fakultetstillhörighet och nivå av mellanmännskligt förtroende.

Figur 5: Förtroende för andra människor i allmänhet fördelat utifrån kön- och fakultetstillhörighet

N = 85. Antal kvinnor = 52. Antal män = 33

Chi2-test kvinna: $X^2(1, N=52)=0,0178, P=0,894$

Chi2-test man: $X^2(1, N=33)=0,229, P=0,632$

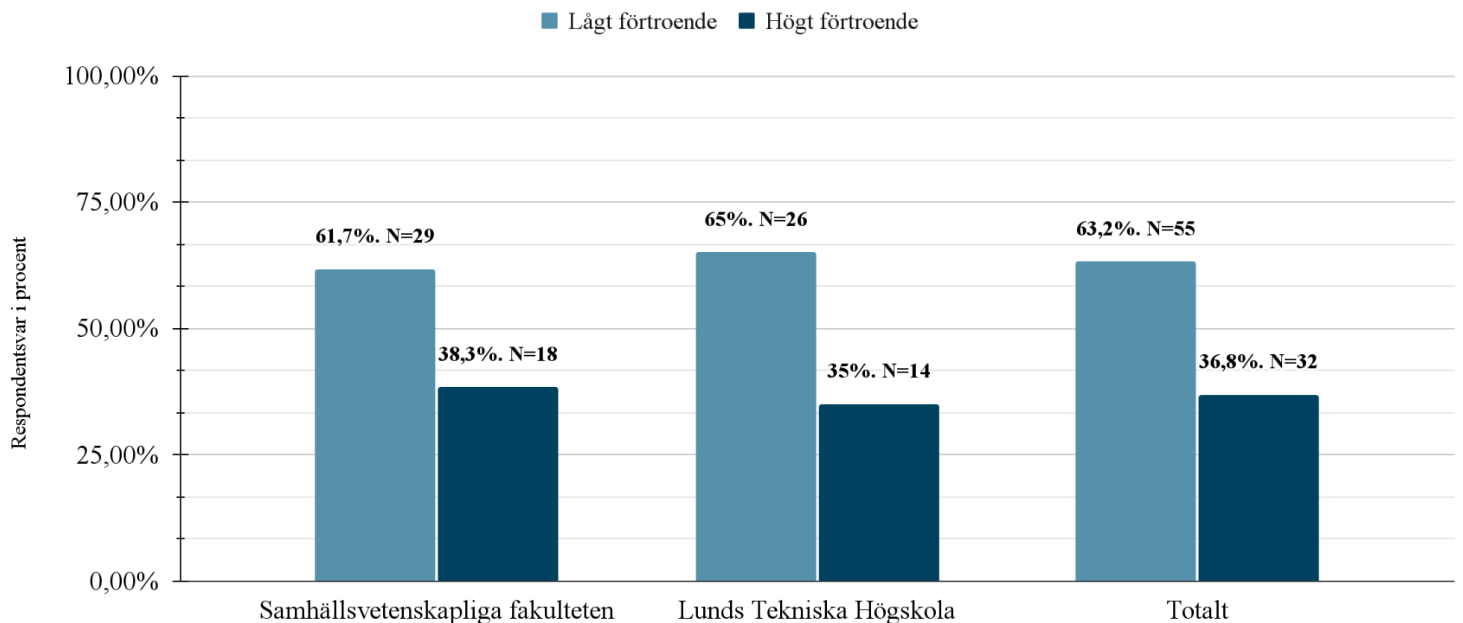
Ovanstående diagram redovisar resultaten för mellanmänskligt förtroende hos kvinnor och män vid Samhällsvetenskapliga Fakulteten och Lunds Tekniska Högskola. Analysen innehåller 85 respondenter, 52 kvinnor och 33 män. Två respondenter filterades bort genom kodningen i Jamovi då dessa uppgav "Annat" som könstillhörighet. I samtliga kategorier har en majoritet av respondenterna ett högt mellanmänskligt förtroende då de uppger att det överlag går att lita på andra människor. De två grupper som skiljde sig mest var män vid Samhällsvetenskapliga Fakulteten och män vid Lunds Tekniska Högskola. Den förstnämnda är den grupp som uppgav högst mellanmänskligt förtroende (87,5%), medan den sistnämnda är den grupp där störst andel uppgav att det inte går att lita på människor (20%). Kvinnornas mellanmänskliga förtroende utifrån respektive fakultet är lika varandra då det enbart skiljer sig 1-2 procentenheter mellan grupperna. Procentandelen kvinnor med lågt mellanmänskligt förtroende ligger runt cirka 14-16% medan kvinnor med högt mellanmänskligt förtroende ligger runt 84-86%. Ursprungligen genomfördes en separat korstabellanalys för kvinnorna och en annan korstabellanalys för männen, men dessa redovisas gemensamt i diagrammet ovan. Analysen av kvinnornas mellanmänskliga förtroende gav ett p-värde på 0,894 och analysen av männen mellanmänskligt förtroende gav ett p-värde på 0,632. Dessa p-värden

visar att det inte finns en statistisk signifikans i analyserna, därmed inget starkt samband mellan fakultets- eller könstillhörighet samt mellanmännskligt förtroende.

5.2. Politiskt förtroende

Figur 6: Nivå av förtroende för folkvalda politiker utifrån fakultet

N = 87

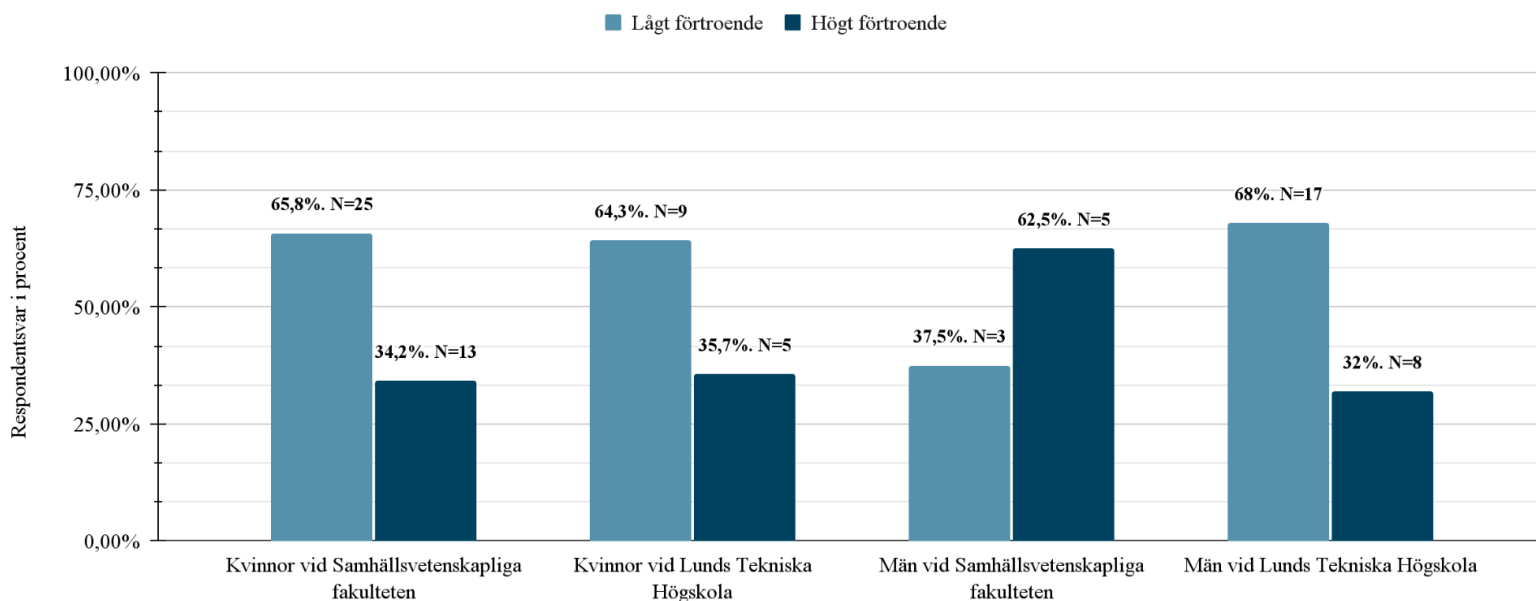

Chi2-test: X2 (1,N=87)=0,101, P=0,751

Vid båda fakulteterna utgörs en majoritet av studenter med lågt förtroende för Sveriges folkvalda politiker. Vid Lunds Tekniska Högskola har 65 % av respondenterna ett lågt förtroende och 35 % ett högt förtroende för Sveriges folkvalda politiker. På Samhällsvetenskapliga Fakulteten har 61,7 % ett lågt förtroende och 38,3% ett högt förtroende för Sveriges folkvalda politiker. Totalt ligger procentfördelningen över högt förtroende på 36,8 % och det låga förtroendet ligger på 63,2% utifrån de totala 87 respondentsvaren. Utifrån tabellen kan vi se att Samhällsvetenskapliga Fakulteten har högre politiskt förtroende men däremot skiljer sig det enbart med 3,3 %. I tabellen finns ett fall av internt bortfall eftersom en respondent inte uppgav vilken fakultet hen tillhörde. Tabellen visar ett högt p-värde på 0,751. Därmed finns ingen statistisk signifikans vilket visar att ett starkt samband mellan utbildningsområde och förtroende för Sveriges folkvalda politiker överlag inte finns.

Figur 7: Nivå av förtroende för Sveriges politiker överlag utifrån köns- & fakultetstillhörighet

N = 85. Antal kvinnor = 52. Antal män = 33

Chi2-test kvinna: $X^2(1, N=52) = 0,0102, P = 0,919$

Chi2-test man: $X^2(1, N=33) = 2,36, P = 0,124$

Diagrammet ovan redovisar för vilken förtroendenivå kvinnor och män vid Samhällsvetenskapliga Fakulteten och Lunds Tekniska Högskola har för Sveriges folkvalda politiker överlag. Analysen innehåller 85 respondenter, 52 kvinnor och 33 män. Två respondenter ingår inte i analysen då dessa uppgav "Annat" som könstillhörighet. Kvinnornas förtroendenivåer för politiker visar liknande resultat där cirka 64-66% av kvinnorna vid respektive fakultet uttryckte ett lågt förtroende för politiker. Männens förtroendenivåer skiljer sig markant utifrån fakultetstillhörighet då 37,5% av männen vid Samhällsvetenskapliga Fakulteten uttryckte ett lågt förtroende för politiker medan 68% av männen vid Lunds Tekniska Högskola uttryckte ett lågt förtroende för politiker. Den grupp som sticker ut i ovanstående diagram är män vid Samhällsvetenskapliga Fakulteten då denna grupp är den enda där majoriteten uttrycker ett högt politiskt förtroende. Totalt uppgav 65,4% av kvinnorna ett lågt förtroende för Sveriges folkvalda politiker och 34,6% ett högt förtroende. Totalt av männen uppgav 60,6% ett lågt förtroende för Sveriges folkvalda politiker och 39,4% ett högt förtroende. Ursprungligen genomfördes en separat korstabellsanalys för kvinnorna och en annan korstabellsanalys för männen, men dessa redovisas gemensamt i diagrammet ovan. Analysen av kvinnornas politiska förtroende gav ett p-värde på 0,919 vilket visar att det inte

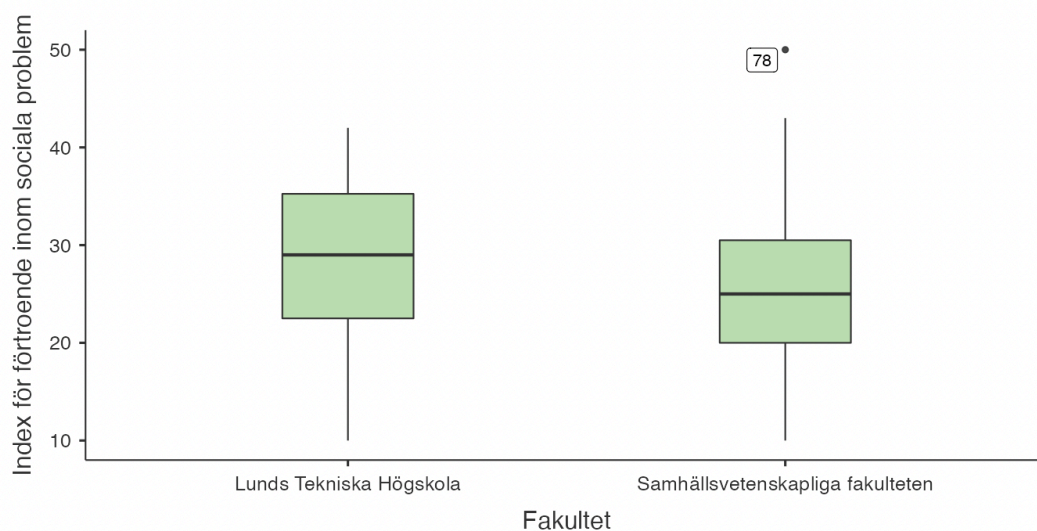
finns en statistisk signifikans i analysen. Analysen av männens förtroende för politiker gav ett p-värde på 0,124. Utifrån storleken på stickprovet, 33 män, och p-värdets närhet till den vanliga signifikans gränsen 0,1 kan vi hävda att det kan finnas ett statistiskt samband bland männens förtroendenivå utifrån utbildningsområde.

5.3. Politiskt förtroende utifrån hanteringen av sociala problem

Maxpoängen i nedanstående index är 50 poäng och innebär att respondenten har uppgett största möjliga förtroendenivån inom samtliga indexfrågor om den politiska hanteringen av sociala problem. Minimipoänget är 10 poäng och innebär att respondenten uppgett minsta möjliga förtroende. 30 poäng i indexet utgör medianvärdet.

5.3.1. Fakultet

Figur 8. Sammantagen förtroendenivå för hanteringen av sociala problem utifrån fakultet redovisat i boxplot

T-test: $t(85.0)=1,41$, $P=0,161$

I ovanstående box plot visas resultat från den medelvärdesanalys som genomförts över fakulteternas förtroende för Sveriges folkvalda politikernas hantering av sociala problem. Totalt utgörs respondenterna av 87 personer, 40 av dem är från Lund Tekniska Högskola och 47 av dem är från Samhällsvetenskapliga Fakulteten. En respondent utgjorde ett internt bortfall då denne inte uppgav fakultetstillhörighet. Medelvärdet för Lund Tekniska Högskola ligger på 28,7 poäng och Samhällsvetenskapliga Fakulteten har ett medelvärde på 26 poäng, se bilaga

9.3.1. Detta innebär att respondenterna vid Lund Tekniska Högskola har ett högre förtroende för politikernas hantering av sociala problem än respondenterna vid Samhällsvetenskapliga Fakulteten. Standardavvikelsen bland respondenterna på Lunds Tekniska Högskola är 8,51 och vid Samhällsvetenskapliga Fakulteten är standardavvikelsen 9,17. Dessa värden visar att det finns en större spridning bland respondenternas svar vid Samhällsvetenskapliga Fakulteten än vid Lunds Tekniska Högskola. Detsamma visas i fakulteternas minimum- och maximumvärden då dessa vid Lunds Tekniska Högskola ligger mellan 10-42 och vid Samhällsvetenskapliga Fakulteten ligger mellan 10-50, se *bilaga 9.3.1*. Vid båda fakulteterna finns det därmed respondenter som uppgett lägsta möjliga förtroende, 10 poäng. Vid Samhällsvetenskapliga Fakulteten finns det däremot respondenter som uppgett högsta möjliga förtroende, 50 poäng, medan det högsta rapporterade förtroendet vid Lunds Tekniska Högskola är 42 poäng.

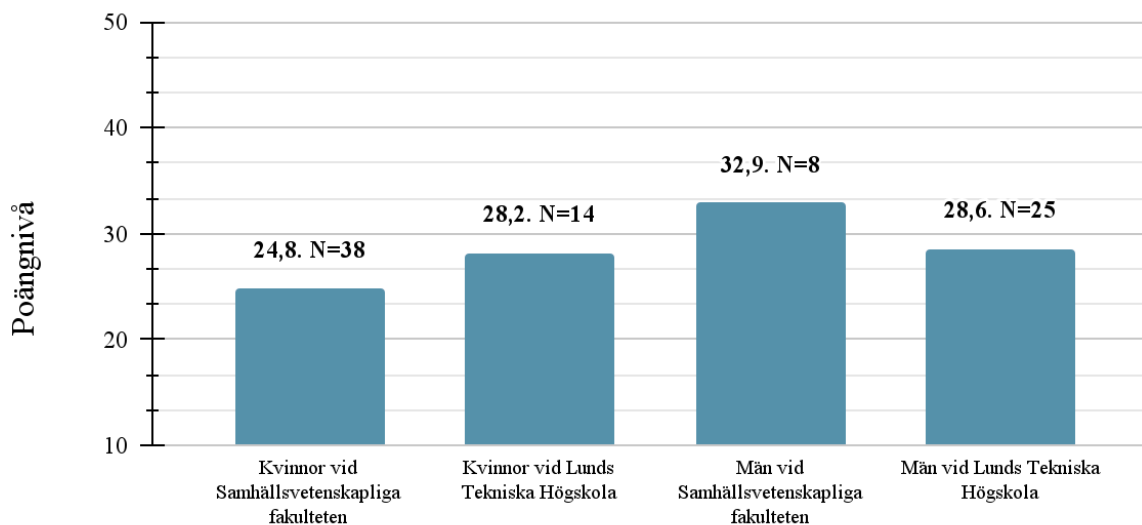
Ovanstående analys över indexfrågorna samt fakultetstillhörighet har även testats med hjälp av ett t-test i Jamovi, se *bilaga 9.3.2*. Detta test gav ett p-värde på 0,161. Dessa p-värden visar att det inte finns en statistisk signifikans i analyserna eller ett samband mellan fakultetstillhörighet och förtroende för Sveriges folkvalda politikernas hantering av sociala problem. Dock utifrån stickprovets mindre storlek på 87 respondenter kan vi hävda att detta p-värde ligger relativt nära en rimlig signifikansnivå och kan påvisa att det finns anledning att tro att det finns ett mönster i förtroendenivå och utbildningsområde. De respondenter som studerar samhällsorienterade ämnen har ett lägre förtroende kring hanteringen av sociala problem än de studenter som studerar natur- och teknikorienterade områden.

5.3.2. Kön

Sammantaget av de två index som redovisas gemensamt i *Figur 9* över fakulteterna har männen överlag ett högre förtroende för den politiska hanteringen av sociala problem än vad kvinnor har.

Figur 9. Index: politisk hantering av sociala problem utifrån köns- & fakultetstillhörighet

N = 85. Antal kvinnor = 52. Antal män = 33

10 = Lägsta möjliga förtroende. 50 = Högsta möjliga förtroende.

T-test kvinna: $t(50.0) = -1,33$, $P = 0,190$

T-test man: $t(31.0) = 1,15$, $P = 0,258$

De kvinnliga respondenterna utgörs av totalt 52 respondenter, 14 från Lunds Tekniska Högskola och 38 från Samhällsvetenskapliga Fakulteten. Kvinnor vid Samhällsvetenskapliga Fakulteten har ett medelvärde på 24,8 poäng och har därmed ett lägre medelvärde än kvinnor vid Lunds Tekniska Högskola som har ett medelvärde på 28,2 poäng. Minimum- och maximumpoängen är jämnt fördelat då det enbart skiljer två poäng mellan gruppernas maximumvärdet, se *bilaga 9.3.3*. Spannet för kvinnorna vid Lunds Tekniska Högskola ligger mellan 10-41 medan det för kvinnorna vid Samhällsvetenskapliga Fakulteten ligger mellan 10-43. Det innebär att det vid båda fakulteterna finns minst en respondent som uppgett minimumvärdet i förtroendenivån av hanteringen av sociala problem, 10 poäng. Kvinnorna vid Samhällsvetenskapliga Fakulteten har en standardavvikelse på 8,45 medan kvinnorna på Lunds Tekniska Högskola har en standardavvikelse på 7,90, se *bilaga 9.3.3*. Dessa värden innebär att det finns en större spridning bland kvinnornas respondentsvar från Samhällsvetenskapliga Fakulteten än hos kvinnorna vid Lunds Tekniska Högskola. Genomfört t-test på indexet ovan ger ett p-värde på 0,190 vilket innebär att det inte finns en statistisk signifikans i sambandet mellan kvinnors fakultetstillhörighet och förtroende i hanteringen av sociala problem, se *bilaga 9.3.4*. Dock kan det hävdas att detta är ett

förhållandevis lågt p-värde utifrån stickprovets storlek och att det finns anledning att tro att det finns ett mönster mellan förtroendenivå och utbildningsområde.

De manliga respondenterna utgörs av totalt 33 individer, 8 respondenter från Samhällsvetenskapliga Fakulteten och 25 respondenter från Lunds Tekniska Högskola. Män vid Samhällsvetenskapliga Fakulteten har ett medelvärde på 32,9 poäng vilket innebär att de har ett högre förtroende för hanteringen av sociala problem än vad männen vid Lunds Tekniska Högskola har då dessa har ett medelvärde på 28,6 poäng. Spannet mellan minimum- och maximumvärde ligger mellan 12-42 bland männen på Lunds Tekniska Högskola medan det vid Samhällsvetenskapliga Fakulteten ligger mellan 20-50, se *bilaga 9.3.5*. Standardavvikelsen för de manliga respondenterna vid Samhällsvetenskapliga Fakulteten ligger på 10,2 medan den hos de manliga respondenterna vid Lunds Tekniska Högskola ligger på 8,91. Detta innebär att det finns en större spridning bland svaren hos de manliga respondenterna vid Samhällsvetenskapliga Fakulteten än hos de manliga respondenterna vid Lunds Tekniska Högskola. Ett t-test har genomförts även av indexet över mäns förtroende för Sverige folkvalda politikernas hantering av sociala problem. P-värdet ligger på 0,258 vilket innebär att det inte finns en statistisk signifikans i sambandet mellan mäns fakultetstillhörighet och nivå av förtroende i hanteringen av sociala problem, se *bilaga 9.3.6*. Dock utifrån stickprovets storlek som består av 33 män kan vi med försiktighet hävda att det finns anledning att tro att det finns ett mönster i förtroendenivå och utbildningsområde. Anledning till att det kan hävdas med försiktighet jämfört med kvinnornas p-värde är för att männens p-värde är något högre men samtidigt är värdet förhållandevis lågt eftersom antalet män som svarat är färre än kvinnorna.

6. Diskussion

Denna studie har undersökt studenter från två fakulteter vid Lunds Universitet för att se ifall utbildningsområde och könstillhörighet har en påverkan för vilken nivå av förtroende studenterna har för politiker, specifikt kring hanteringen av sociala problem samt om mellanmänniskt förtroende har en inverkan. Delar av resultatet går att resonera kring utifrån teorin om socialt kapital samt dess påverkan på förtroendet. Även diskussionen kring vad som kommer först, mellanmänniskt förtroende eller institutionellt förtroende.

Överlag finns det en brist på statistisk signifikans i denna studie då ett p-värde på 0,05 inte uppnått i någon av de genomförda analyserna från materialet. Studien hade ursprungligen en urvalsram på 800 respondenter, som slutligen resulterade i 88 respondenter med en svarsfrekvens på 11%. Dessa respondenter kategoriserades genom olika kodningar i Jamovi vilket gör att stickproven till vissa av analyserna utgörs enbart av ett fåtal respondenter. Vid analyser av mindre stickprov, exempelvis under 150 respondenter, krävs det ett mycket starkt samband för att ett eftersträvansvärt p-värde på under 0,05 ska uppnås (Barmark & Djurfeldt, 2020:136). Vid sådana analyser kan forskare behöva nöja sig med ett p-värde på exempelvis 0,1 istället för 0,05 (ibid.). I denna studie där stickprovet är mindre än 150 respondenter menar vi att ett p-värde på exempelvis 0,1 eller 0,2 kan vara tillräckligt för att påvisa att det kan finnas ett mönster och därmed tecken på samband i analysen. Utifrån detta uppmanas läsarna att ha den bristande statistiska signifikansen i åtanke i följande diskussion kring studiens resultat. Utifrån studiens resultat i kombination med den bristande statistiska relevansen kan ingen av våra sex hypoteser bekräftas. Dock utifrån de analyser som ligger nära de lägre gränserna för statistisk signifikans kan hypotes 3 till 6 diskuteras i ett möjligt bekräftande av dessa hypoteser i följande avsnitt. Slutsatserna i diskussionen kan snarare ses som en möjlig förklaring till hur förtroendet påverkas och skapas genom utbildning, könstillhörighet och mellanmänniskt förtroende.

6.1. Politiskt och mellanmänniskt förtroende

Resultatet visar att det finns ett högt mellanmänniskt förtroende hos våra respondenter men ett lågt förtroende för Sveriges folkvalda politiker överlag. Det höga mellanmänniska förtroendet stämmer överens med Rothsteins och Holmbergs (2016:84) forskning kring att universitetsutbildade individer präglas av högt mellanmänniskt förtroende. Rothstein (2003) beskriver att det finns en koppling mellan det mellanmänniska och politiska förtroendet då Rothstein menar att det politiska förtroendet skapar det mellanmänniska förtroendet. Detta motbevisas i våra resultat genom att båda fakulteterna uppvisar lågt politiskt förtroende medan det finns ett högt mellanmänniskt förtroende. Våra resultat visar därmed inte att denna koppling finns eftersom det verkar som att respondenterna ändå har ett högt mellanmänniskt förtroende trots det låga politiska förtroende. En anledning till detta kan bero på att vi lever i ett samhälle där det råder missnöje utifrån de politiker som sitter på makten och att deras handlande på det viset påverkar det politiska förtroendet negativt. Näsman et al

(2020:357) tar upp att ett instabilt politiskt förtroende kan skapas genom krissituationer, exempelvis det ekonomiska läget samt politiska skandaler. Näsman et al (2020:372) förklarar att äldres negativa förtroende för politiker och institutioner beror på att deras förväntningar inte uppfylls i samma utsträckning. Vad Näsman et al vidare tar upp är att det politiska förtroendet påverkas av hur dessa aktörer använder makten som de besitter (Näsman et al, 2020:357). Det kan kopplas till det låga politiska förtroende som visats hos respondenterna i vår studie. Respondenternas låga förtroende kan förklaras genom att deras förväntningar på Sveriges folkvalda politiker inte har uppfyllts och att politiker inte utfört det arbete som respondenterna förväntat sig.

Detta kan förklara respondenternas låga politiska förtroende och visa att det varken beror på utbildning eller nivå av mellanmänniskt förtroende. Rothstein (2003) och Näsman et al (2020) menar att om man inte känner någon tillhörighet med de partier som är folkvalda och styr, så finns det en låg grad av förtroende för politiker. Rothstein (2003:174) menar dock att det mellanmänniska förtroendet inte påverkas i samma utsträckning ifall det låga politiska förtroendet är baserat på att individer inte håller med de styrande politikerna. Vilket är en förklaring till varför det politiska förtroendet är lågt samtidigt som det finns ett högt mellanmänniskt förtroende hos våra respondenter. Likt Rothstein hävdar så styrs därmed inte det mellanmänniska förtroendet på samma sätt av personer med makt och kan på så sätt inte påverka det mellanmänniska förtroendet genom politikerns handlade i exempelvis politiska sakfrågor. Det Eric Uslaner beskriver om den partikulära tilliten stämmer inte överens med vårt resultat, att de som enbart litar på personer i sin närmsta krets är de personer som även har ett lågt politiskt förtroende (Rothstein, 2003:158). Detta kan dock förklaras med hjälp av Rothsteins (2014:98) forskning om att svenska medborgare har ett högt förtroende för Sveriges institutioner men inte för de enskilda folkvalda politikerna. Vilket gör det möjligt att alla respondenterna präglas av en generell tillit då de litar på människor överlag, och på så sätt även Sveriges många institutioner. Problematiken uppstår kring de folkvalda politikerna likt det Rothstein beskriver och som synliggörs i denna studiens resultat där majoriteten av respondenterna präglas av ett lågt förtroende för Sveriges folkvalda politiker. Detta möjliggör för både en generell tillit och för ett lågt politiskt förtroende.

Sveriges välfärdssystem präglas i hög grad av universella insatser som finns tillgängliga för alla medborgare (Rothstein, 2014:102). Rothstein (2014:101) tar upp begreppet proceduriell rättvisa som handlar om att bemötandet är en viktig del för de hjälpsökande. Selektiva

insatser är en process där medborgarna kan känna sig ifrågasatta vilket skapar misstroende och skadar det sociala kapitalet utifrån proceduriell rättvisa (Rothstein, 2014:102). Därmed utifrån aspekter med proceduriell rättvisa blir därför universella insatser en fördel för nationalstater för att investera i samhällets sociala kapital (Kumlin & Rothstein, 2005:361). Vårt index innehåller en rad olika sociala problem som institutionellt sätt hanteras genom selektiva insatser. Exempel på sådana är behovsprövningar inom äldreomsorgen, LSS, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och missbruksvården som i indexet inkluderas i frågorna om hanteringen av fattigdom, vård och omsorg, missbruksvård samt arbetslöshet. Dessa områden förekommer ofta i media och politiska debatter tillsammans med andra sociala problem som till exempel barnavård, SIS- och HVB-hem, brister inom vården, gängkriminalitet och straffskärpningar. Även om indexfrågorna syftade på hur väl respondenterna ansåg att dessa olika sociala problem förebyggs i samhället, är det även rimligt att utgå ifrån att respondenterna har dessa olika aspekter kring hur insatserna för dessa sociala problem ser ut i bakhuvudet när de besvarade enkäten. Våra resultat kan därmed förstås genom proceduriell rättvisa och selektiva insatser då vårt resultat visar ett lågt förtroende i indexet där samtliga respondengrupper uppgav ett förtroendevärde som ligger vid eller under medianvärdet på förtroendeskalan.

6.2. Könstillhörighet och förtroende

Överlag kring vilken nivå av förtroende respondenterna har för Sveriges folkvalda politiker visade det totala resultatet att majoriteten av alla respondenkategorierna hade ett lågt politiskt förtroende enligt *Figur 6* då denna grupp utgjordes av 63,2%. Vidare sticker dock en respondentkategori ut, män vid den Samhällsvetenskapliga Fakulteten där 62,5% uppgav ett högt förtroende för Sveriges folkvalda politiker vilket är nästan motsatt resultat jämfört med de övriga respondenkategorierna. *Figur 7* som redovisar mäns förtroende för folkvalda politiker jämfört utifrån fakultetstillhörighet resulterade i ett p-värde på 0,124. Detta innebär att det kan finnas ett samband i att de män som studerar vid Samhällsvetenskapliga Fakulteten har ett högre förtroende för politiker än de som läser vid Lunds Tekniska Högskola. Detta kan även förklaras genom Esaiasson och Perssons (2014) artikel om att studier som behandlar politik samt samhällets uppbyggnad påverkar kunskapen om området och därmed även det politiska förtroendet positivt.

Att de manliga studenterna vid Samhällsvetenskapliga Fakulteten stack ut så pass tydligt var något som förvånade oss. Det hade varit mer begripligt ifall även de kvinnliga studenterna vid Samhällsvetenskapliga Fakulteten uppgav samma höga förtroende för Sveriges politiker. För att se till andra möjliga förklaringar för detta resultat reflekterar vi följande. Det är möjligt att männen vid Samhällsvetenskapliga Fakulteten, liksom Esaiasson och Persson hävdar, genom sin kunskap från utbildningen innehar ett högre förtroende men även att det är andra aspekter som spelar in i kombination med utbildningsområdet. Det kan exempelvis handla om att männen vid Samhällsvetenskapliga Fakulteten är mer politiskt aktiva och engagerade än de andra respondentgrupperna, vilket kan ha lett till att de präglas av en större politiskt optimism. Denna optimism i sig kan på så sätt möjligtvis smitta av sig på vilket förtroende männen vid Samhällsvetenskapliga Fakulteten har inför Sveriges politiker samt deras hantering av sociala problem. Denna grupp kanske upplever att de har en större förmåga att påverka hur politiken utformas och genomförs inom dessa frågor.

Esaiassons och Perssons (2014) artikel stödjer inte denna studies resultat av *Figur 9*. Denna figur redovisar kvinnors förtroende för den politiska hanteringen av sociala problem, där det framkom att kvinnor som studerade vid Samhällsvetenskapliga Fakulteten hade ett lägre förtroende än kvinnor vid Lunds Tekniska Högskola. Detta trots att kvinnor vid Samhällsvetenskapliga Fakulteten studerar samhällsorienterade ämnen. Analysen i *Figur 9* hade ett p-värde på 0,19 vilket även utifrån ett stickprov på 55 respondenter kan påvisa ett mönster. I det totala indexet som redovisas utifrån köns- och fakultetstillhörighet i *Figur 9* har kvinnor överlag ett lägre förtroende för hanteringen av sociala problem än vad män har.

Dessa två analyser kan indikera att könstillhörighet är en faktor som har en större påverkan än utbildningsområdet i sig. Män tenderar att befinna sig mer åt höger på den politiska skalan samt tenderar även att ha en lägre social tillit till andra människor (Rothstein, 2023:39-40). Samtidigt påverkas förtroendet positivt ifall de styrande politikerna innehar samma politiska idéer som en individ själv har (Näsman et al, 2020:357). I nuläget är de styrande politiska partierna mer åt höger på den politiska skalan, vilket kan överlag förklara männens högre förtroende. För att bekräfta denna tankegång hade det dock varit nödvändigt för denna studie att även undersöka respondenternas egna politiska ställning, något som inte gjorts. Men genom den tidigare forskningen kring politiskt förtroende kan det finnas anledning att tro att detta kan vara fallet.

6.3. Utbildningens påverkan på förtroende

När det gäller utbildningens totala påverkan på förtroendet för Sveriges folkvalda politiker visar vårt resultat i *Figur 6* att det inte skiljer sig mellan fakulteterna. Det vi kan se är att det råder lågt förtroende för Sveriges folkvalda politiker vid båda fakulteterna. Studiens syfte var att undersöka om utbildning har en påverkan på förtroendet och om det skiljer sig utifrån utbildningsområde. Det gör det i vår studies resultat, men inte i den uträkning vi förväntat oss. Esaiasson och Persson (2014) samt Rothstein (2003) menar att det finns ett samband mellan utbildning och hög tillit. Rothstein (2003:157) beskriver att de med hög utbildning benämns som vinnarna i samhället samt att social intelligens leder till ökat förtroende (Rothstein, 2003:163). Detta kan förklara respondenternas höga mellanmänniska tillit då samtliga respondenter är nuvarande studenter med högre utbildningsnivå vid universitet. Trots detta motbevisas Rothsteins tanke snarare genom att respondenterna som är högutbildade genom universitetsstudier har ett lågt politiskt förtroende för Sveriges folkvalda politiker.

Esaiassons och Perssons (2014:383) resultat visar att de studenter som studerar politik påverkas positivt när det kommer till politiskt förtroende och social tillit. Detta menar författarna förekommer då dessa studenter har en bättre förståelse av samhällets uppbyggnad genom en politisk utbildning på universitetsnivå. Att ha politisk förståelse ingår för de som studerar politik, vilket på så sätt främjar deras politiska förtroende (ibid.). Liknande hävdar vi att på samma sätt som studenter inom politik får ökad förståelse för ämnet, får även studenter inom samhällsorienterade ämnen ökad förståelse för socialpolitik och sociala problem då detta är något som ingår i många samhällsorienterade utbildningar. Utifrån detta trodde vi att studenter vid Samhällsvetenskapliga Fakulteten skulle ha ett högre förtroende för Sveriges folkvalda politiker överlag än studenter vid Lund Tekniska Högskola. Studiens resultat visar dock att detta inte stämmer och att Samhällsvetenskapliga Fakulteten innehar nästan ett lika lågt politiskt förtroende som Lunds Tekniska Högskola. Liknande förväntade vi oss också att Samhällsvetenskapliga Fakulteten skulle ha ett högre förtroende för politikernas hantering av sociala problem. Detta kunde inte bekräftas genom vårt resultat i indexet då Lunds Tekniska Högskola har ett högre förtroende för politikernas hantering av sociala problem, se *Figur 8*. Att resultatet inte stämmer överens med våra hypoteser om politiskt förtroende överlag samt inom hanteringen av sociala problem kan förklaras på motsatt vis, vilket motsäger Esaiasson och Persson (2014). Det är möjligt att utbildning inom dessa samhällsorienterade områden

snarare har bidragit med djupare förståelse och kunskap för studenterna som synliggjort eventuella brister i samhällets organisering samt hantering av sociala problem. På så sätt kan utbildning inom samhällsorienterade områden leda till att förtroendenivåerna är lägre bland studenterna vid Samhällsvetenskapliga Fakulteten.

Därmed går våra resultat i linje med Vasilius (2020:149-150) studie som visar att personer vid samhällsorienterade utbildningar har ett lågt politiskt förtroende. Förklaringen i Vasilius studie är att studenterna inte litar på att politiker fokuserar på det som är i intresse för medborgarna, utan de vill egentligen vinna val vilket på så sätt påverkar medborgarnas förtroende negativt (ibid.). Det kan finnas liknande tankegångar hos våra respondenter och att deras förtroende påverkas av andra anledningar än av deras utbildning. Rothstein och Ek (2009:86) beskriver att Rumänien är ett land med låg social tillit och hög korruption. Därmed är det institutionella förtroendet den faktor som har haft större påverkan på förtroendet än vad utbildningsnivå har i Rumänien. Vilket kan kopplas till att vårt resultat visar på andra faktorer som påverkat det låga politiska förtroendet och att det inte har med utbildningen att göra. Något som förklarar att det finns ett lågt politiskt förtroende överlag hos båda fakulteterna, men även att Samhällsvetenskapliga Fakulteten har lägre förtroende när det gäller just den politiska hanteringen av sociala problem. Respondenternas förtroende kanske snarare påverkas av andra faktorer än deras utbildning, såsom av deras förtroende för institutioner eller för hur enskilda politiker agerar.

7. Slutsats

Studien syftade till att undersöka studenters mellanmännsliga förtroende, politiska förtroende för Sveriges folkvalda politiker samt deras hanteringen av sociala problem. Majoriteten av våra analyser har inte resulterat i statistisk signifikans, dock finns det delar av analyserna som vi menar kan påvisa att det finns ett visst samband och mönster. I vårt resultat har vi funnit vid båda fakulteterna ett högt mellanmännsligt förtroende och ett lågt förtroende för Sveriges folkvalda politiker. Samhällsvetenskapliga Fakulteten har i resultaten ett lägre förtroende än Lund Tekniska Högskola utifrån den politiska hanteringen av sociala problem vilket har gått emot tidigare forskning och teori som talar för det motsatta utifrån utbildningsområde. Dock visar vårt resultat att utbildningsområdet inte verkar vara en avgörande faktor för studenters politiska förtroende överlag. Genom vår diskussion tillsammans med teori och tidigare

forskning beskrivs andra faktorer som kan tänkas påverka det politiska förtroendet. Det politiska förtroendet kan exempelvis påverkas av politikernas agerande men även strukturella förändringar i samhället. Däremot finner vi i resultatet större skillnader när vi jämför könstillhörighet än fakultetstillhörighet, vilket leder oss till en slutsats om att könstillhörighet påverkar studenternas förtroende i högre utsträckning. För vidare forskning skulle det därför vara intressant att mer djupgående genomföra en analys av sambandet mellan könstillhörighet och politiskt förtroende. För att med större säkerhet kunna säga att det verkligen går att generalisera vårt resultat kring sambandet mellan politiskt förtroende, könstillhörighet samt utbildningsområde på universitetsnivå hade vidare forskning kunnat bedrivas i enlighet med denna studien fast med en större urvalsgrupp som utgjorts av fler lärosäten i Sverige. På så sätt hade fler respondenter kunnat ingå i studien och kunna belysa ett tydligare samband och eventuellt statistisk signifikans.

I alla välfärdsstater är ett högt socialt kapital eftersträvarsvärt då det agerar bevis på ett sammansvetsat samhälle. Oavsett om det institutionella förtroendet skapar det mellanmänniska förtroendet eller tvärtom, är båda dessa former av förtroende nödvändiga. Denna studies resultat om låga förtroendenivåer för Sveriges folkvalda politiker är därför problematisk oberoende av statistisk signifikans. Utan ett starkt socialt kapital kan det komma att skapas ett misstroende gentemot det skyddsnet som finns i Sverige som välfärdsstat. Det sociala kapitalet är på så sätt den grundläggande byggstenen för att bibehålla svenska statens demokratiska funktion samt legitimitet.

8. Referenslista

Barmark, Mimmi & Djurfeldt, Göran. (2020). *Statistisk verktygslåda - att förstå och förändra världen med siffror*. Lund: Studentlitteratur AB

Bryman, Alan. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Stockholm: Liber AB.

Eldén, Sara. (2020). *Forskningsetik - vägval i samhällsvetenskapliga studier*. Lund: Studentlitteratur AB

Esaiasson, Peter & Persson, Mikael (2014). Does Studying Political Science Affect Civic Attitudes?: A Panel Comparison of Students of Politics, Law, and Mass Communication. *Journal of Political Science Education*, 10(4):375-385.

Holmberg, Sören & Rothstein, Bo (2016). Mellanmänsklig tillit bygger goda samhällen. *SOM-Institute, University of Gothenburg*, s.79-89.

Kumlin, Staffan & Rothstein, Bo. (2005). Making and breaking social capital: The Impact of Welfare-States Institutions. *Comparative Political Studies*, (38)4:339-365.

Lunds Tekniska Högskola (2017). Andelen kvinnor ökar på LTH:S utbildningar. [<https://www.lth.se/article/andelen-kvinnor-oekar-paa-lths-utbildningar/>]. Hämtat: 2024-04-22.

Meeuwisse, Anna & Swärd, Hans. (2018). Introduktion: Vad är ett socialt problem? I: Meeuwisse, Anna & Swärd, Hans (red.). *Perspektiv på sociala problem*. Stockholm: Natur & Kultur AB.

Näsman, Marina. Nyqvist, Fredrica. Lindell, Marina. Nygård, Mikael. Björklund, Siv (2020) Vem kan man lita på? Förändringar i politiskt, institutionellt och socialt förtroende bland äldre i Österbotten. *Politiikka*, (62)4:357-378.

Rothstein, Bo. (2003). *Sociala fällor och tillitens problem*. Stockholm: SNS Förlag.

Rothstein, Bo. (2014). Den svenska statsförvaltningens omvandling från försumpning till legitimitet. I: Rothstein, Bo (red.) *Politik som organisation - förvaltningspolitikens grundproblem*. Lund: Studentlitteratur AB.

Rothstein, Bo (2023). The Shadow of the Swedish Right. *Journal of Democracy*, (34)1:36-49.

Rothstein, Bo & Eek Daniel (2009). Political Corruption and Social Trust - An Experimental Approach. *Rationality and Society*, 21 (1): 81-112.

SOM-institutet (2022). *Den nationella SOM-undersökningen 2022 - Frågeformulär 1*. Göteborg: SOM-institutet.

SOM-institutet. (2023). *Svenska förtroendetrender 1986-2022*. Göteborg: SOM-institutet.

Statistiska Centralbyrån (2016). Studieintresset störst bland kvinnor.

[<https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/utbildning-och-forskning/befolkningens-utbildning/gymnasieungdomars-studieintresse/pong/statistiknyhet/gymnasieungdomars-studieintresse-lasaret-201516/>]. Hämtat 2024-04-22.

Statskontoret (2015). *Om offentlig sektor. Att styra mot ökat förtroende - är det rätt väg?* Stockholm: Statskontoret.

[https://www.statskontoret.se/siteassets/publikationer/2016/om-offentlig-sektor-25_fortroende.pdf]. Hämtat: 2024-04-14.

Vasiliu, Roxana- Mihaela (2020) Trust in Institutions and Political Engagement Among Students: a Quantitative Research. *Scientific Annals of the 'Al. I. Cuza' University, Iasi. Sociology & Social Work / Analele Stiintifice ale Universitatii 'Al. I. Cuza' Iasi Sociologie si Asistenta Sociala*, 13 (1): 139-150.

9. Bilagor

9.1. Enkätfrågor

Studie kring studenters förtroende för folkvalda politiker

Syftet med denna studie är att undersöka hur förtroendet ser ut för politiker, framförallt inom sociala problem, samt hur detta kan skilja sig mellan fakulteterna Lunds Tekniska Högskola och Samhällsvetenskapliga fakulteten. Förtroende är en grundläggande aspekt av demokratin, vilket gör det intressant att undersöka om utbildningsområdet har en påverkan på vilket förtroende man har för politiker.

1. Hur identifierar du dig?

- Kvinna
- Man
- Annat

2. Vid vilken fakultet studerar du?

- Lunds Tekniska Högskola
- Samhällsvetenskapliga fakulteten

3. Enligt din mening, i vilken utsträckning går det att lita på människor i allmänhet?

- Det går inte att lita på människor i allmänhet
- Det går delvis inte att lita på människor i allmänhet
- Det går delvis att lita på människor i allmänhet
- Det går att lita på människor i allmänhet

4. Allmänt sett, hur stort förtroende har du för Sveriges folkvalda politiker? (På samtliga nivåer såsom kommunal, regional, regerings- och riksdagsnivå)

- Mycket litet förtroende
- Ganska litet förtroende
- Ganska stort förtroende
- Mycket stort förtroende

Sociala problem innebär olika former av utsatthet i samhället som ibland tänks ha strukturella orsaker. Exempel på sociala problem är hemlöshet, fattigdom, utanförskap, missbruksproblematik och våld i nära relationer.

5. **Ta ställning till följande påståenden.**

Jag har förtroende för att politiker arbetar aktivt för att göra vård och omsorg så bra som möjligt

- Instämmer inte
- Instämmer delvis inte
- Varken instämmer eller inte
- Instämmer delvis
- Instämmer helt

6. *Jag har förtroende för att politiker arbetar aktivt för att göra skola och utbildning så bra som möjligt*

- Instämmer inte
- Instämmer delvis inte
- Varken instämmer eller inte
- Instämmer delvis
- Instämmer helt

7. **Ta ställning till följande påståenden:**

Jag har förtroende för att politiker arbetar aktivt med att förebygga. . .

	Instämmer inte	Instämmer delvis inte	Varken instämmer eller inte	Instämmer delvis	Instämmer helt
Kriminalitet	☐	☐	☐	☐	☐
Hemlöshet	☐	☐	☐	☐	☐
Socialt utanförskap	☐	☐	☐	☐	☐
Arbetslöshet	☐	☐	☐	☐	☐
Missbruksproblematik	☐	☐	☐	☐	☐
Våld i nära relationer	☐	☐	☐	☐	☐
Fattigdom	☐	☐	☐	☐	☐
Gängkriminalitet	☐	☐	☐	☐	☐

9.2. Enkätfrågor inhämtade från SOM-institutet

Nedanstående frågor är inhämtade från SOM-institutets förtroendeundersökning (SOM-institutet, 2022:2-4+7). Dessa agerade som inspiration under arbetsprocessen, varav fråga 10 och 26 är de bilagor som i den slutgiltiga processen agerade som underlag för enkätfrågorna.

Fråga 5 Hur intresserad är du i allmänhet av politik?

- Mycket intresserad Ganska intresserad Inte särskilt intresserad Inte alls intresserad

Fråga 6 Hur stort förtroende har du för det sätt på vilket följande institutioner och grupper sköter sitt arbete?

	Mycket stort förtroende	Ganska stort förtroende	Varken stort eller litet förtroende	Ganska litet förtroende	Mycket litet förtroende
Regeringen	☐	☐	☐	☐	☐
Polisen	☐	☐	☐	☐	☐
Sjukvården	☐	☐	☐	☐	☐
Försvaret	☐	☐	☐	☐	☐
Riksdagen	☐	☐	☐	☐	☐
Bankerna	☐	☐	☐	☐	☐
Dagspressen	☐	☐	☐	☐	☐
De fackliga organisationerna	☐	☐	☐	☐	☐
Radio och tv	☐	☐	☐	☐	☐
Grundskolan	☐	☐	☐	☐	☐
Storföretagen	☐	☐	☐	☐	☐
Svenska kyrkan	☐	☐	☐	☐	☐
Domstolarna	☐	☐	☐	☐	☐
Riksbanken	☐	☐	☐	☐	☐
Kungahuset	☐	☐	☐	☐	☐
Kommunstyrelserna	☐	☐	☐	☐	☐
Universitet/högskolor	☐	☐	☐	☐	☐
De politiska partierna	☐	☐	☐	☐	☐
EU-kommissionen	☐	☐	☐	☐	☐
Europaparlamentet	☐	☐	☐	☐	☐
Förenta Nationerna (FN)	☐	☐	☐	☐	☐
Nato	☐	☐	☐	☐	☐

Fråga 9 Vilken eller vilka frågor eller samhällsproblem tycker du är viktigast i Sverige i dag? Ange högst tre frågor/samhällsproblem.

.....
.....

Fråga 10 Allmänt sett, hur stort förtroende har du för svenska politiker?

- Mycket stort förtroende Ganska stort förtroende Ganska litet förtroende Mycket litet förtroende

Fråga 11 Hur tycker du att regeringen sköter sin uppgift?

- Mycket bra Ganska bra Varken bra eller dåligt Ganska dåligt Mycket dåligt

Fråga 13 Man talar ibland om att politiska åsikter kan placeras in på en vänster–högerskala. Var någonstans skulle du placera dig själv på en sådan skala?

Klart till vänster Något till vänster Varken till vänster eller till höger Något till höger Klart till höger

Fråga 26 Enligt din mening, i vilken utsträckning går det att lita på människor i allmänhet?

Det går inte att lita på människor i allmänhet 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Det går att lita på människor i allmänhet

I vilken utsträckning anser du att det går att lita på människor i det område där du bor?

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Fråga 27 Är du medlem i något politiskt parti/förbund?

Nej Ja ...och jag har någon typ av uppdrag

Fråga 28 Är du medlem i någon typ av förening/organisation (t.ex. inom idrott, kultur, miljö, religiös förening, hjälp- eller intresseorganisation)?

Nej Ja ...och jag har någon typ av uppdrag

9.3. Jamovi: diagram, tabeller & analyser

Bilaga 9.3.1. Beskrivande analys över fakultetstillhörighet och indexfrågor

Descriptives

Descriptives		
	Fakultet	Index för förtroende inom sociala problem
N	Lunds Tekniska Högskola	40
	Samhällsvetenskapliga fakulteten	47
Missing	Lunds Tekniska Högskola	0
	Samhällsvetenskapliga fakulteten	0
Mean	Lunds Tekniska Högskola	28.7
	Samhällsvetenskapliga fakulteten	26.0
Median	Lunds Tekniska Högskola	29.0
	Samhällsvetenskapliga fakulteten	25
Standard deviation	Lunds Tekniska Högskola	8.51
	Samhällsvetenskapliga fakulteten	9.17
Minimum	Lunds Tekniska Högskola	10
	Samhällsvetenskapliga fakulteten	10
Maximum	Lunds Tekniska Högskola	42
	Samhällsvetenskapliga fakulteten	50

Bilaga 9.3.2. T-test: index utifrån fakultetstillhörighet

Independent Samples T-Test

Independent Samples T-Test

	Statistic	df	p	Mean difference	SE difference	95% Confidence Interval		
						Lower	Upper	
Index för förtroende inom sociala problem	Student's t	1.41	85.0	0.161	2.70	1.91	-1.10	6.50

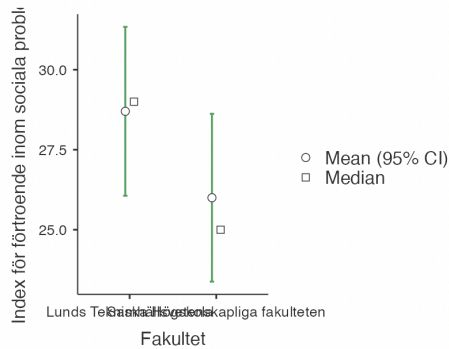
Note. μ Lunds Tekniska Högskola \neq μ Samhällsvetenskapliga fakulteten

Group Descriptives

	Group	N	Mean	Median	SD	SE
Index för förtroende inom sociala problem	Lunds Tekniska Högskola	40	28.7	29.0	8.51	1.35
	Samhällsvetenskapliga fakulteten	47	26.0	25.0	9.17	1.34

Plots

Index för förtroende inom sociala problem

Bilaga 9.3.3. Index: Kvinnors förtroende för hanteringen av sociala problem utifrån fakultet

Descriptives

Descriptives		
	Kvinnor utifrån fakultet	Index för förtroende inom sociala problem
N	Kvinnor vid Samhällsvetenskapliga fakulteten	38
	Kvinnor vid Lunds Tekniska Högskola	14
Missing	Kvinnor vid Samhällsvetenskapliga fakulteten	0
	Kvinnor vid Lunds Tekniska Högskola	0
Mean	Kvinnor vid Samhällsvetenskapliga fakulteten	24.8
	Kvinnor vid Lunds Tekniska Högskola	28.2
Mode	Kvinnor vid Samhällsvetenskapliga fakulteten	20.0
	Kvinnor vid Lunds Tekniska Högskola	29.0
Standard deviation	Kvinnor vid Samhällsvetenskapliga fakulteten	8.45
	Kvinnor vid Lunds Tekniska Högskola	7.90
Minimum	Kvinnor vid Samhällsvetenskapliga fakulteten	10
	Kvinnor vid Lunds Tekniska Högskola	10
Maximum	Kvinnor vid Samhällsvetenskapliga fakulteten	43
	Kvinnor vid Lunds Tekniska Högskola	41

Bilaga 9.3.4. T-test: index över kvinnors förtroende för hanteringen av sociala problem utifrån fakultet

Independent Samples T-Test

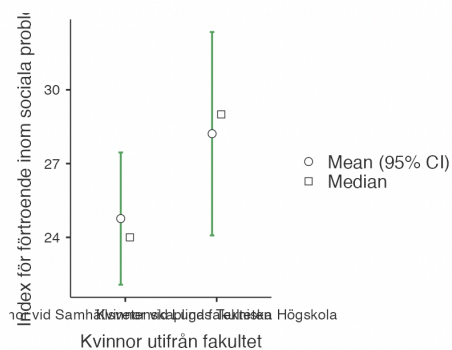
Independent Samples T-Test						
		Statistic	df	p	Mean difference	SE difference
Index för förtroende inom sociala problem	Student's t	-1.33	50.0	0.190	-3.45	2.60

Note. μ Kvinnor vid Samhällsvetenskapliga fakulteten \neq μ Kvinnor vid Lunds Tekniska Högskola

Group Descriptives						
	Group	N	Mean	Median	SD	SE
Index för förtroende inom sociala problem	Kvinnor vid Samhällsvetenskapliga fakulteten	38	24.8	24.0	8.45	1.37
	Kvinnor vid Lunds Tekniska Högskola	14	28.2	29.0	7.90	2.11

Plots

Index för förtroende inom sociala problem

Bilaga 9.3.5. Index: Mäns förtroende för hanteringen av sociala problem utifrån fakultet

Descriptives

Descriptives		Män utifrån fakultet	Index för förtroende inom sociala problem
N	Män vid Samhällsvetenskapliga fakulteten	8	
	Män vid Lunds Tekniska Högskola	25	
Missing	Män vid Samhällsvetenskapliga fakulteten	0	
	Män vid Lunds Tekniska Högskola	0	
Mean	Män vid Samhällsvetenskapliga fakulteten	32.9	
	Män vid Lunds Tekniska Högskola	28.6	
Mode	Män vid Samhällsvetenskapliga fakulteten	20.0 ^a	
	Män vid Lunds Tekniska Högskola	29.0	
Standard deviation	Män vid Samhällsvetenskapliga fakulteten	10.2	
	Män vid Lunds Tekniska Högskola	8.91	
Minimum	Män vid Samhällsvetenskapliga fakulteten	20	
	Män vid Lunds Tekniska Högskola	12	
Maximum	Män vid Samhällsvetenskapliga fakulteten	50	
	Män vid Lunds Tekniska Högskola	42	

^a More than one mode exists, only the first is reported

Bilaga 9.3.6. T-test: index över mäns förtroende för hanteringen av sociala problem utifrån fakultet

Independent Samples T-Test

Independent Samples T-Test		Statistic	df	p	Mean difference	SE difference
Index för förtroende inom sociala problem	Student's t	1.15	31.0	0.258	4.32	3.74

Note. H₀: Män vid Samhällsvetenskapliga fakulteten = Män vid Lunds Tekniska Högskola

Group Descriptives

Group Descriptives		Group	N	Mean	Median	SD	SE
Index för förtroende inom sociala problem	Män vid Samhällsvetenskapliga fakulteten		8	32.9	29.5	10.2	3.60
	Män vid Lunds Tekniska Högskola		25	28.6	29.0	8.91	1.78

Plots

Index för förtroende inom sociala problem

